

Högskolan Halmstad
Sektionen för Hälsa och Samhälle
Media- och Kommunikationsvetenskap
Handledare: Malin Nilsson
Examinator: Ulrika Sjöberg
C-uppsats
2010-07-22

Sveriges Televisions vänstervridning. En myt eller verklighet?

Abstract

Titel: Sveriges Televisions vänstervridning. En myt eller verklighet?

Författare: Daniel Franzén

Handledare: Malin Nilsson

Examinator: Ulrika Sjöberg

Utbildning: Medie- och kommunikationsvetenskap 61-90
Sektionen för Hälsa och Samhälle, Högskolan
Halmstad

Dokument: C-uppsats

Syfte: Syftet med den här uppsatsen är att undersöka om det finns en så kallad "vänstervridning" i Sveriges televisions nyhetsprogram. Det vill säga en favorisering av vänstern gentemot högern. Detta genom att undersöka nyhetsrapporteringen, i Rapport och Aktuellt, av i förväg valda ämnen.

Metod: Uppsatsen bygger på en kvalitativ metod som använts för att analysera utvalda inslag. En modell formad från kritisk diskursanalys har arbetats fram tillsammans med en kompositionell tolkning. Även en kvantitativ analys har tillämpats på tidsmässiga aspekter i nyheterna.

Resultat: Uppsatsen fann inga tecken på en vänstervridning i Sveriges Televisions nyheter. Det går att finna brister i objektivitet i enskilda inslag men inget genomgående för all nyhetsrapportering.

Nyckelord: Sveriges Televisision, Nyheter, Vänster, Höger, Vänstervridning, Kritisk diskursanalys, Kompositionell tolkning, Objektivitet, Opartiskhet

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Syfte och problemformulering	3
2. Bakgrund	4
2.1 Journalistkårens homogenitet	5
3. Teori	8
3.1 Höger och vänster	8
3.2 Från bilda till granska	10
3.3 Objektivitet och opartiskhet	12
4. Metodologi	17
4.1 Kritisk diskursanalys	17
4.2 kompositionell analys	18
4.3 Material och urval	20
4.4 Tillvägagångssätt	21
4.4.1 Diskursanalys	21
4.4.2 Tid	22
4.4.3 Kompositionell analys	22
4.5 Kritiska reflektioner	22
5. Analys	24
6.1.1 Utrymme i SVTs nyhetsprogram	25
6.1.2 Diskussion	26
6.2 Kritisk diskursanalys och kompositionell analys	27
6.2.1 Inslag nummer 1 – Höstbudgeten presenteras	28
6.2.2 Klipp nr 2- Upprördhet mot SEB-VDns lönelöft	32
6.2.3 Inslag nr 3 – Riksdagsdebatt om jobben	34
6.2.4 Inslag nr 4 – De röd-gröna inte lika samkörda.	37
6.2.5 Inslag nr 5 – Politisk strid om nya JAS	41
7. Slutdiskussion	45
7.1 Förslag till vidare forskning	48
Källförteckning	50
Böcker	50
Inslag för analys	50
Elektroniska källor	51

1. Inledning

Sveriges television har varit en del av det svenska public service utbudet sedan 1956 då de första reguljära sändningarna i Sverige startade. Sedan 1950-talet så har vi upplysts om aktuella händelser världen om genom olika nyhets- eller samhällsprogram i Sveriges television. Så här skriver SVT själva om public service-begreppet.

”En av tankarna bakom begreppet “public service” är att alla medborgare i ett demokratiskt land ska få tillgång till opartisk och mångsidig information inom en mängd olika områden. SVT tänker alltså på publiken inte bara som tittare utan också som medborgare i Sverige.”(www.svt.se, 2009-11- 18)

Just sin objektivitet är en punkt som Sveriges television gärna lyfter fram när de berättar om sig själva. Att Sveriges television är ett oberoende medieföretag i allmänhetens tjänst som ska garantera medborgarna ett brett utbud inte bara genom tv utan även internet och andra former. Utbudet ska, utifrån det statliga avtalet, präglas av demokratiska och humanistiska värden, folkbildningsambitioner, mångfald och kvalitet och tillgänglighet för alla oavsett förutsättningar och bakgrund. Sveriges Television ska spegla och verka i hela landet och undvika centralisering. Sveriges Televisions integritet och opartiskhet ska säkerställas av tv-avgiften som inte är bunden till något företag eller organisation. Sveriges Televisions verksamhet ska även bedrivas självständigt i förhållande till politiska, kommersiella och andra intressen och maktsfärer i samhället (www.svt.se 2009-10-10)

Frågan är om praktiken lever upp till teorin? Ända sedan Sveriges Radio startade sina sändningar i Sverige 1925 så har frågan om opartiskhet varit ett hett diskussionsämne. Redan 1927 protesterade köpmän mot att balansen mellan vilka som fick utrymme i radion var ojämn. (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:43). Under tiden som radion utvecklades från att endast använda sig av nyheter från TT och inte sända politiska debatter, till att starta egna nyhetsredaktioner och till att sända direkt från riksdagsdebatter, så har kritiken om opartiskhet följt med. Den har inte bara kommit från ett håll utan från såväl högerinriktade som vänsterinriktade politiska intressen. Denna debatt var inget som slutade vid radion utan följde med när tv sändningarna började 1956. 1968 så beskyllde moderaterna Sveriges Television för sitt dåliga valresultat. (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:4264). Kritiken fortsatte in på 70-talet och då främst mot TV2 som fick smeknamnet ”den röda kanalen”. (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:267) Redan 1975 så genomfördes de första vetenskapliga studierna angående Sveriges Televisions objektivitet och saklighet, av Jörgen Westerståhl (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:237). Just delen om opartiskhet behandlades så att det undersöktes om alla parter, oavsett kontroversiell åsikt, behandlades lika och att ingen fick

mer utrymme än den andre. Det är just begreppet opartiskhet som har en central plats i den här uppsatsen. Får alla lika utrymme och behandlas allas åsikter likvärdigt. Än i dag så cirkulerar kritiken om en vänsterdriven media. (Motion 2009/10:Kr260 SVT och politisk objektivitet).

Existerar fenomenet vänstervridningen eller är det bara en myt som cirkulerar hos högern? Eller är det t.o.m. så att Sveriges Televisions rapportering är högervriden? Är det så att det företag som ska ge oss nyheter i allmänhetens tjänst och ska vara fritt från politiska intressen, ändå ger oss en bild av samhället som gynnar en part före en annan? Sverige Television hamnar på tredje plats när förtroendebarmetern gör sina årliga undersökningar (Förtroendebarmetern, 2008). Är det så att ett av de företag som svenska folket litar mest på och som säger sig stå för opartiskhet gynnar det ena politiska blocket före det andra? Frågan är högaktuell inte minst i och med den motion som två moderata riksdagsmän lämnat in (Motion 2009/10:Kr260 SVT och politisk objektivitet). Därför finner jag ett stort intresse i att undersöka frågan.

1.1 Syfte och problemformulering

Syftet med den här uppsatsen är att undersöka, genom kritisk diskursanalys och kompositionell analys om det finns en så kallad "vänstervridning" i Sveriges televisions nyhetsprogram, Aktuellt och Rapport. Det vill säga en favorisering av vänstern gentemot högern. Lika så om alla parter ges samma tidsmässiga utrymme att höras och förmedla sina åsikter i de aktuella frågorna.

Problemformuleringen lyder som följande.

- Går det att finna tecken på en så kallad "vänster" eller höger-
vridning" i Sveriges televisions inslag i deras politiska
nyhetssändningar utifrån ett kritiskt diskursanalytiskt perspektiv
- Hur ser den tidsmässiga fördelningen ut i nyhetsinslagen? Ger
man alla parter lika mycket tid att uttala sig?
- Utnyttjar man bilder och bildsnitt på ett sätt som kan gynna
någon part?

2. Bakgrund

Den 1 oktober 2009 lämnade två moderata riksdagsmän in en motion till riksdagen. I motionen står det följande

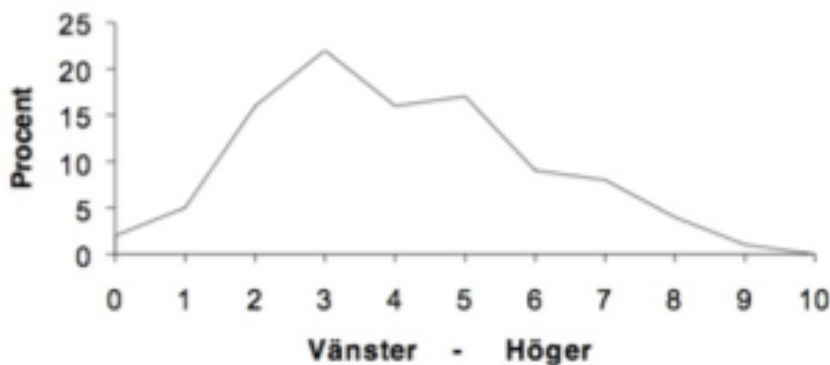
” Under den tid då SVT var den enda nyhetskällan på TV dominerades den politiska arenan av Socialdemokraterna. Trots utsago om att SVT skulle förhålla sig neutralt...Även SVT har förändrats och blivit mer objektivt än under monopolperioden, men ännu finns mycket att göra. Det är nämligen fortfarande långt kvar till full objektivitet i SVT:s nyhetsinslag. En majoritet av inslagen ställer de rödgröna, och då främst Socialdemokraterna, i bättre dager än, exempelvis, Alliansen.” (Motion 2009/10:Kr260 SVT och politisk objektivitet).

De två moderata riksdagsmännen som lämnade in denna motion heter Jan R Andersson och Peder Wachtmeister. Deras förslag till lösning var att staten skulle tillsätta en oberoende utredning av Sveriges Televisions sändningar för att garantera dess politiska oberoende (Motion 2009/10:Kr260 SVT och politisk objektivitet).

Som svar till detta så publicerade Sveriges televisions chef för riksenheterna Per Yang och aktuelltchefen Eva Landahl en debattartikel i flera dagstidningar som svar (www.aftonbladet.se 2009-10-09). Där kritiserar motionen för att inte innehålla fakta eller några bevis som stödjer deras tes. Lika så påpekas att det redan finns en granskningsnämnd för radio och tv som vem som helst kan anmäla Sveriges televisions inslag till. De nämner även att ett av Sveriges televisions viktigaste åtaganden är att granska de politiska makthavarna. Detta är något som SVT gör och har gjort oavsett röd eller blå regering enligt debattartikeln, samt att en sittande regering får vara beredd på tuffa tag.

Går vi utanför de moderata riksdagsmännens motion så kan undersökningar visa att majoriteten av journalistkåren placerar sig själva längre till vänster än till höger när de blir tillfrågade om vilken sida deras politiska åsikter mest hör hemma hos.

Journalisternas placering på vänster-höggerskalan där 0 = långt till vänster och 10 = långt till höger, år 1999 (procent som placerat sig på respektive värde)

Figur 1 : Tabell över journalisters politiska placering på en vänster - höger skala (AM Jönsson, 2005:26)

Lika så har debatten om en vänstervriden media cirkulerat tidigare (se inledningen). Debatten har funnit sedan 1927 och vetenskapliga undersökningar har gjorts genom åren med olika slutsatser (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:237ff). Sedan motionen till riksdagen kom in så har debatten återigen flammats upp och är nu hetare än på länge genom motionen och de debattartiklar som getts till svar. Om regeringen tänker tillsätta en oberoende utredning är ytterst tveksamt men det hindrar inte andra forskare från att sätta sig in i frågan och återigen undersöka huruvida SVT agerar opartiskt i allmänhetens tjänst eller låter innehållet i sina nyheter influeras av vänsteråsikter.

Jörgen Westerståhl ställer sig frågan varför objektiv information är så eftersträvansvärd? Svaret blir, " stundom kan det väl vara ren nyfikenhet. Man vill helt enkelt veta hur det förhåller sig utan någon särskild tanke på att begagna sig av kunskapen. Men framförallt torde det vara när det gäller att agera i förhållande till omvärlden, när det gäller att fatta beslut om vad man skall göra, som objektiv information ter sig värdefull." (Westerståhl, 1972:2). När det närmar sig valår och alla röstberättigade svenskar skall ta ställning till vilka som ska få förtroende att styra vårt land under de kommande 4 åren så torde objektivinformation verkligen vara eftersträvansvärd. Skulle det då visa sig att ett av Sveriges största nyhetsmedier inte ger sådan information så skulle det kunna antas få stora konsekvenser för många personers beslut.

2.1 Journalistkårens homogenitet

När vi ser på kritiken från tidigare objektivitetsstudier så har kritik riktats mot den enskilde journalisten. Lika så har samhällsjournalistiken ändrats och journalisten har nu en roll som innebär ett ställningstagande och ett berättande med bilder och dramaturgi. När journalisterna själva får frågan vem som har störst inflytande över dagordningen så placerar de sig själva högst upp på den listan. Även allmänheten delar den uppfattningen om att journalisterna själva har störst inflytande över vilka politiska frågor som får utrymme i media på en daglig basis(Asp & Johansson 2007:155). Om journalistiken ska undersökas från ett vänster eller högerperspektiv så blir det därför intressant att veta hur stor homogeniteten är inom journalistkåren. Är majoriteten av journalistkåren för en viss politisk sida eller är det väldigt spritt i allt från ålder till politiska åsikter? Samt hur mycket skiljer sig journalisternas åsikter från allmänhetens?

Som jag visade innan så är journalistkåren en ganska homogen kår, gällande partisympatier, som placerar sig själva något till vänster på den politiska skalan. I den senaste undersökningen av journalisterna partisympatier som gjordes 2005 så placerar 67 % av journalisterna sig hos något av de partier som anses ligga till vänster på den politiska skalan. Hos allmänheten var motsvarande siffra 50 % (Asp

2007:225). Skillnaden är störst i fördelningen miljöpartister och vänsterpartister. Bägge partier har 6 % av allmänheten som väljare medan motsvarande siffror hos journalisterna är 23 % och 14 %. Socialdemokraterna har dock ett stöd på 30 % hos journalisterna medan stödet hos allmänheten är 38 %. Hos högerblocket är det främst moderaterna som tappar. De har 13 % stöd hos journalisterna mot 28 % hos allmänheten (Asp 2007:225). Kristdemokraterna och centern har bägge 3 % lägre stöd hos journalisterna medan folkpartiet har 4 % högre stöd än hos allmänheten. Undersökningarna visar även att klyftan mellan allmänheten och journalisterna i partisympatier har ökat de senaste åren (Asp 2007:227).

Det finns dock även en skillnad mellan journalister som jobbar för kommersiella företag och public service journalister. Hos kommersiella journalister är moderaterna överrepresenterade och socialdemokraterna underrepresenterade. Hos public service journalister är dock miljöpartiet klart överrepresenterade och moderaterna underrepresenterade (Asp 2007:228). Undersökningarna visar att det finns en majoritet åt vänstern i medierna. Denna majoritet är som störst i just public service och hos frilansande journalister (Asp 2007:234).

Dock så visar undersökningarna även att journalisterna är mindre trogna ett parti än allmänheten. Medan 50 % av allmänheten säger sig vara övertygade anhängare till ett parti så säger bara 28 % av journalisterna säga sig vara det (Asp 2007:236). Dock så är syftet med denna uppsats att undersöka höger och vänstervridning och inte varje enskilt parti. Därför måste viss kritik riktas mot den sista undersökningen. Även om journalisterna inte är särskilt trogna ett parti så kan de anses vara trogna en politisk sida. Samtidigt som vänsterpartiet tappade 17 % av sina anhängare inom journalistkåren mellan 1999 och 2005 så ökade de andra vänsterpartierna med 13 % respektive 3 %. Alltså kan det antas att de journalister som lämnar vänsterpartiet fortfarande söker sig till partier inom samma allians.

Varför finns det då så många journalister med vänsteråsikter när framförallt de flesta tidningar är borgliga? Ett antagande som finns är att journalistiskt berättande riktar sig till den stora publiken. I den stora publiken saknar majoriteten pengar och inflytande. För att gå hem hos den publiken måste journalisten ha ett underifrånperspektiv. Ett granskande perspektiv mot de rika och vara som en röst för de fattiga och förtryckta. Dessa personer söker sig till journalistiken och finns oftast till vänster på den politiska skalan enligt journalisten Anders R. Olsson (Olsson, 2006:23ff) Olsson får stöd av Hadenius och Weibull (2003). "Journalisters partisympatier är inte bara uttryck för att man gillar ett parti, utan i lika hög grad för en yrkesideologi. Detta kan förklara journalisternas bristande sympatier för stora etablerade partier och förkärlek för de mindre etablerade." (Hadenius & Weibull, 2003:359) De fortsätter med att det i journalistkåren är och var viktigt att ta ställning mot makten

och emot establisimanget (Hadenius & Weibull, 2003:359). Likt som vi tidigare visat att de flesta journalister säger sig att de tycker det är en mycket viktig uppgift att granska de vid makten (Wiik 2007:79).

3. Teori

Här nedan tar jag upp de teorier som jag använder mig av i uppsatsen. Till en förklara jag begreppen höger och vänster inom politik. För att sen följa upp med hur journalistiken har förändrats med åren. Ge ett historiskt perspektiv. Efter det diskuteras kring begreppet objektivitet.

3.1 Höger och vänster

Orden höger och vänster används ofta för att beskriva olika politiska åsikter. Men för att kunna reda ut vad som menas i kritiken mot en vänstervridning så måste begreppet först klarläggas. Ordet höger användes ursprungligen som en motsatts till vänster. Det hela kommer från den franska deputeradekammaren i Frankrike 1789 (Boréus, 1994:14). Till vänster om kungen satt det "tredje ståndet", alltså de som varken tillhörde adeln eller kyrkan, medan adeln satt till höger om kungen. Alltså representerade högern de som försvarade etablissemangen och vänstern de mer demokratiska och liberala (Boréus, 1994:14). Härifrån sägs uppfattningen om högern och vänster som, två olika ideologiska dimensioner, komma.

Enligt en princip så sägs alla som utmanar de rådande ideologierna tillhöra vänstern medan de som försvarar rådande och gamla ideologier sägs tillhöra högern (Boréus, 1994:14). Enligt denna princip så kan vissa idéer vara vänster vid en tidpunkt men höger vid en annan. Om t.ex. kommunister i ett kapitalistiskt land anses tillhöra vänstern så skulle de 20 år senare tillhöra högern om deras land då gått över till kommunism. Just denna princip skapar därför problem, att i ett historiskt perspektiv, förstå vad höger och vänster stod för just då om man inte har kunskap om det rådande styret och ideologierna.

En annan princip så görs höger- och vänsterantagande enligt visst ställningstagande gällande samhälle och ekonomi (Boréus, 1994:14). Vänstern förknippas med krav på ekonomiskt och social jämlikhet och kollektiv planering eller att uppnå detta genom statsstyrning genom ekonomin för att uppnå det. (Boréus, 1994:15). Högern avser därför de ideologier som säger emot vänstern. Högern står för liberalism eftersom den säger sig motsätta marknadsstyrning och vara för fri näringsverksamhet (www.ne.se 2009-10-25). Konservatismen som historiskt sätt varit emot social och ekonomisk jämlikhet (Boréus, 1994:15).

I Sverige så kallades det parti, som nu har namnet Nya moderaterna, sig för "Högern" mellan 1934-69 (www.ne.se 2009-10-25). Nya moderaterna regerar i dagsläget tillsammans med folkpartiet, centerpartiet och kristdemokraterna. Dessa profilerar sig tillsammans som alliansen. Socialdemokraterna, som är det största partiet ingår för närvarande i en opposition med miljöpartiet och vänsterpartiet. Att hitta någon tabell eller diagram vilka partier som anses tillhöra

vänstern respektive högern i Sverige är inte lätt. Begreppen verkar ha en hegemonisk status inom den svenska politiken. Inte ens när frågan ställs till journalister vart på en vänster- högerskala de anser placera sig så ges någon förklaring (Asp 2007:214). När jag tittar på de olika partiernas hemsidor så blir det dock lite klarare. Det går inte att hitta text där de själva kallar sig höger- respektive vänster partier. Dock går det att finna i många texter, att de kallar andra partier för t.ex. höger eller vänster. Enlig partiernas texter så tillhör Socialdemokraterna, miljöpartiet samt vänsterpartiet vänsterblocket (ex Per Schlingmann, Vänsterkoalitionens systemskifte hotar jobb och välfärd 2008-12-10). Lika så anser oppositionen i sina texter att moderaterna, centerpartiet, folkpartiet och kristdemokraterna tillhöra högerblocket (ex. Phia Andersson, Hans Olsson, Ann- Christin Ahlberg, Samma gamla höger 2008-09-27). Även så ser vi i den motion mot vänstervridning som de moderata riksdagsmännen lämnat in att, liknar vänstervridning vid gynnande av socialdemokrater (Motion 2009/10:Kr260 SVT och politisk objektivitet).

I ett försök att klassificera höger-vänsterskalan så gjorde statsvetaren Stephen Tansy en modell som gick följande (Tansy, 2002:75).

Marxist-Anarkist-Socialist-Liberal-Konservativ-Monarkist-Fascist

Figur 2: Modell över ideologiers placering i en höger - vänster skala. Ju rödare desto mer vänster och ju blåare desto mer höger (Tansy,2002)

Socialdemokraterna vars ideologiska grundval utgörs av den demokratiska socialismen placerar sig alltså något till vänster på Tansys skala (www.ne.se 2009-10-25). Moderaterna vars ideologiska grundanses anses höra hemma i den konservativa och den liberala idétraditionen, placerar sig alltså något till höger på skalan(www.ne.se 2009-12-03). Övriga partier som bildar allians, med dessa partiers placering på skalan tänker jag inte redovisa här. Då de regerar, eller sitter i opposition tillsammans med nämnda parti, så kan antagandet göras att deras politiska åsikter inte skiljer sig några större steg från varandra på den Tansys skala.

Det relevanta med höger- vänsterskalan är inte vart partierna placerar sig i denna undersökning. Det relevanta är att veta vilka som är till vänster och vilka som är till höger för att kunna undersöka kritiken. Därför görs följande antagande i denna uppsats med stöd i teorierna som lagts fram ovan. Kritiken som kommer om Sveriges televisions vänstervridning rör vridning mot oppositionspartiernas politik och där främst socialdemokraterna eftersom de nämns i motionen(Motion 2009/10:Kr260 SVT och politisk objektivitet). Till de parti som anses stå till höger är samtliga allianspartierna. När höger och vänsteråsikter nämns i uppsatsen syftas då dessa partiers åsikter och inte kommunisters eller fascisternas åsikter. Vid sådana fall kommer uttrycken extremhöger eller extremvänster att användas.

3.2 Från bilda till granska, journalistens ändrade roll

journalistik, benämning på såväl insamling, urval, bearbetning och presentation av material i massmedier som på resultatet av denna verksamhet: det redaktionella innehållet i medierna. Journalistik avser ytterst att skildra verkligheten: den skiljer sig från skönlitteratur genom att inte syssla med fiktion och från vetenskapligt arbete genom krav på aktualitet. (www.NE.se 2009-12-27)

Så beskrivs journalistik om det slås upp i nationalencyklopedin. Men något allmänt erkänt begrepp av vad journalistik innebär är svårt att finna. Som vi ser i Nationalencyklopedins beskrivning så berättar den inte vad journalistik är utan tar endast upp vad journalistik inte är. Att journalistik avser att skildra verkliga förhållanden och inte fiktion kan nog de flesta hålla med om. Dock så kan beskrivningen om kravet på aktualitet ifrågasättas. Journalistik kan ofta behandla saker som hände för länge sen eller ge läsaren historiska upplysningar (Olsson, 2006:42).

Som vi ser är definitionen av journalistik svår. Däremot så finns det en tydligare bild över hur journalistiken har förändrats genom åren.

För att se hur bilden på journalistik och nyheter har förändrats går vi tillbaka till 1920-talet och radiomediet framväxt. Radion ansågs även på den tiden ha en folkbildningsuppgift och ett samhällsansvar (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:78). Radion skulle rapportera om saker som kunde vara till nytta för medborgaren att veta. Detta var det som samhällsinstitutioner och beslutfattare hade på sin agenda. Samhällsintressen gick före publikintressen vilket skiljer sig långt ifrån dagens journalistik där de flesta program inte bedöms efter innehåll utan publiksiffror. Radion levde under ett neutralitetsideal. Den skulle beskriva sakförhållanden och till sin hjälp använde man sig av auktoriteter i samhället (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:43).

Denna syn på journalistik som fanns i början av radions tid lever inte kvar idag. Om journalisterna själva får frågan om vad de bör betrakta sig som så kommer "granskare av samhällets makthavare" på första plats. Det kommer före bilden av journalister som någon som ska förklara komplicerade händelser på ett enkelt sätt för folket (Wiik 2007:79). Journalisternas bild av sig själva har ändrats markant från 1920-30 talet då bildningsidealet var det dominanta och makthavarna var de som satte agendan istället för att själva bli granskade. Denna förändring kom i hög grad samtidigt som televisionen och SVT växte fram.

"Och inte minst journalistikens förhållningssätt har förändrats: fram till 1960-talet präglades det av försiktighet och respekt för de styrande, medan kritisk granskning och ifrå-

gasättande av makthavarna numera betraktas som några av etermediernas viktigaste uppgifter.” (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:11)

Men det var inte så att när televisionen kom så kom ett nytt ideal för journalistiken. Förändringen från synen att bilda till synen att granska har skett successivt över åren. Bara sedan 1989 har bilden som ”granskare av samhällets makthavare” ökat med 10 % hos journalisterna själva (Wiik 2007:79). När televisionen kom så skulle den, enligt televisionsutredningen, förmedla upplysningsverksamhet och folkbildning (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:108).

En teori till varför granskningsidealet släppts förs fram av journalisten Anders R. Olsson (2006). Hans teori bygger på utbyggnaden av etermediet. När det bara fanns en radiokanal som sände någon timme om dagen så var det möjligt att fylla den med reportage där reportrarna varit ute i världen och undersökt hur det stå till, tagit fram fakta och skapat en artikel eller ett inslag i eter. Men när eter byggdes ut med fler radiokanaler och televisionens intåg så blev det svårare att fylla all programtid. ”Lösningen har blivit mera debatt, mera spekulerande och allt fler partsinlagor får passera journalistiken eftersom de vanligtvis är gratis.” (Olsson, 2006:53). Det är mycket mindre tids och kostnadskrävande att använda sig av två experter som får diskutera ett ämne med en debattledare än att en journalist ska ge sig ut på fältet och undersöka saken för att senare skriva en artikel om det (Olsson, 2006:53). Att intervjua experter på ämnet är billigare än att låta journalisten själv sätta sig in och förstå ämnet. Teorin får även stöd av medieforskarna Stig Arne Nohrstedt och Mats Ekström. De har i redaktionella undersökningar hos medier sett tendenser till att lyfta fram intressanta åsikter före sakfrågor (Hadenius, Weibull, 2003:364).

Tidigare hade detta inte varit möjligt då uttalanden av polemisk karaktär inte var acceptabla i radio (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:44). När detta luckrades upp så kom istället problemet med vilka som skulle få utrymme i debatten i radion. Diskussioner fördes om kommunister skulle få tillgång till debatter i radion. Vore det etiskt rätt att ge dem utrymme eller vore det att välja sida att stänga ute dem? Debatten var kanske som störst när radion 1936 valde att sända ett 10 minuters utdrag från ett av Adolf Hitlers tal angående annekteringen av Rhenlandet (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:60). Kritik framfördes att radion var nazistvänlig och radion försvarade sig med att man klippt bort all propaganda och bara lämnat kvar fakta. (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:60).

Lösningen till att alla ska ges utrymme i en debatt löses idag enligt Olsson av reportern själv. När reportern intervjuar en sakkunnig i ämnet så intar han eller hon rollen som djävulens advokat (Olsson 2006:54) Detta ger sällan ett bra utfall dock enligt Olsson. Han menar att reportern ofta brister tillräckliga kunskaper för att ut-

mana den han eller hon intervjuar och det blir därför ofta en väldigt ensidig rapportering av nyheterna (Olsson, 2006:54). Detta får stöd i undersökningar som gjorts. En undersökning visar att närmare en tredjedel av inslagens hade en personligt färgad på- eller avannons i TV4's nyheter. (Hadenius, Weibull, 2003:364). Journalisterna framträder allt oftare själva som experter, trots att de saknar experternas sakkunnande.

Orsaken till journalisternas ändrade roll tros även kunna finnas i dess förändrade roll till publiken. Granskningsidealet förändrade journalistiken till att publikintressen nu gick hand i hand med samhällsintressen. Det som var samhällsintressen var det som påverkade många i publiken under kort och lång sikt (Hadenius, Weibull, 2003:311). Det var inte längre de styrandes perspektiv och värderingar som var de framträdande. Publiken fick en allt större roll. Det utvecklades program där publiken bjöds in att delta (Hadenius, Weibull, 2003:311). I valrörelsen så läts inte länge politikerna fritt välja vilka frågor som skulle diskuteras utan det var journalisterna som tog på sig rollen som medborgare och stod för de kritiska frågorna (Hadenius, Weibull, 2003:311). Här kan finnas ett samband mellan de teorier som förts fram här ovan om journalisternas mer aktiva roll i medierna. Kritiker har kritiserat att journalister hellre utfrågar politiker än experter eftersom de har mindre kunskap i sakfrågor vilket gör det lättare för journalisten att agera utfrågare (Hadenius, Weibull, 2003:364).

3.3 Objektivitet och opartiskhet

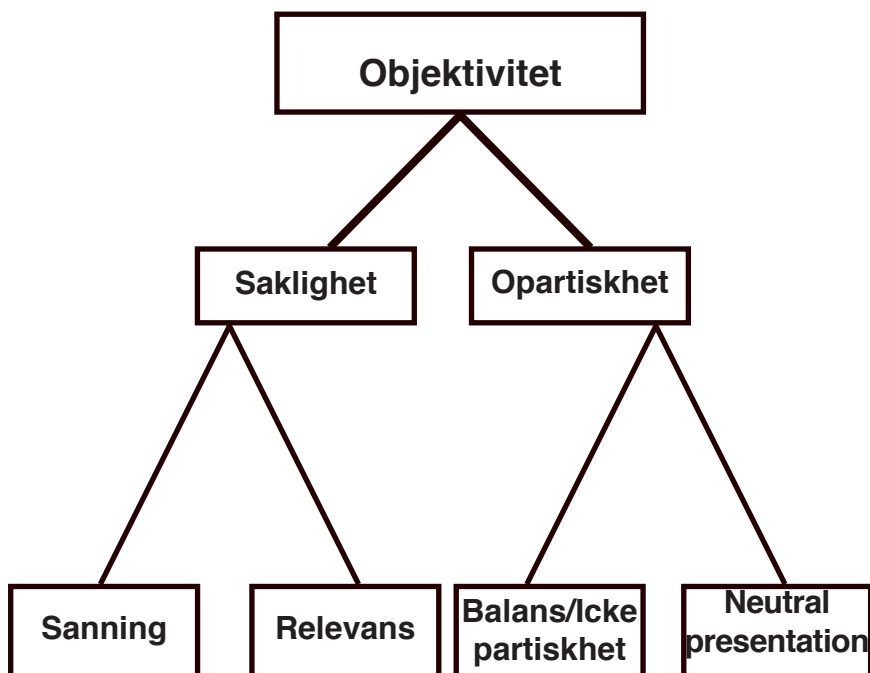
Eftersom målet med den här uppsatsen är att undersöka vridning i Sveriges televisions nyheter så måste vi först se hur ordet objektivitet definieras i media och hur det har ändrats med tiden. Söker man på ordet objektivitet, i Nationalencyklopedin så kommer följande text fram.

"objektivitet (av medeltidslat. obiecti'vus 'uppfattnings-', 'föreställnings-', se vidare objekt), saklighet, opartiskhet (motsats subjektivitet), term som i filosofi, samhällsvetenskap och allmän debatt används i ett flertal betydelser. Deras betydelser har ändrats under tidens gång. (Nationalencyklopedin 2009-11-26).

Hur fungerar objektiviteten och finns den ens? Karl Popper påstår att ingen människa kan vara objektiv (Gorton, 2006:26). Alla observationer föranleds av en viss förförståelse eller en teori om vad som kommer att hända. Även i de minsta möten eller observationer så spelar våra förförståelse en roll (Gorton, 2006:26). Alltså när en journalist ställer en fråga eller undersöker en sak så har journalisten en teori eller tanke om vilket svar undersökningen eller frågan kommer att ge. Popper menar istället att forskarens, eller i det här fallet journalistens, objektivitet ligger i deras kritiska process (Gorton,

2006:26). Deras vilja att testa och falsifiera såväl sina egna som andras teorier på prov. Något kan vara objektivt men ändå gynna vissa ståndpunkter framför någon annans (NE. Objektivitet 2009-12-18). Hur har då objektivitetens betydelse ändrats inom journalistiken? I SR och SVT:s avtal med staten har objektivitetskravet uttryckts genom saklighet och opartiskhet. Vidare så har forskning och debatter brutit ner dessa två punkter till fyra punkter: sanning och relevans resp. neutralitet och balans.

I Jörgen Westerståhls objektivitetsundersökningar så gjorde han följande figur.

Figur 3: Visar Westerståhls objektivitetsmodell och hur de olika kravens förhållande till varandra (Westerståhl 1972:13)

Att nyheterna skall vara sanna är det mest grundläggande men även svåraste att undersöka (Hadenius & Weibull, 2003:372). Det är tidskrävande och svårt att undersöka om nyheten och de påståenden som görs är sanna och verkligen stämmer. När det gäller relevans så handlar det om att ge en nyhet den plats och utrymme som anses skäligt enligt Westerståhls undersökningar. "Det är naturligt att ett referat av talet innebär en förkortning men det måste göras så att vad talaren anser vara väsentliga moment i talet finns med inom ramen för det givna utrymme." (Westerståhl, 1972:18). Westerståhl löste det genom att undersöka Sveriges Radio emot andra nyhetsmedier och se ifall fördelningen av utrymme skiljde sig markant i inslagen. Dessa var de två punkterna som ligger under saklighetskravet.

Hur beskrivs då opartiskhet? "En opartisk nyhetsförmedling måste vara en balanserad sådan" (Hadenius & Weibull, 2003:373). Nyhetsförmedlingen ska ge olika parter utrymme och ge utrymme åt mer än vissa delar av ett partis utbud (Hadenius & Weibull, 2003:373). Alltså skall inte ett parti framstå som ett sakparti utan en opartisk

nyhetsförmedling skall visa en helhet av partiet. Nyhetsförmedlingen skall inte påverkas av sympatier eller antisympatier för något parti (Westerståhl, 1972:13)

När det gäller neutral presentation så skall inte journalisten tillåtas göra värderande attribut, eller ta ställning för eller emot den ena parten. Lika så inte använda sig av den ena partens propagandavokabulär (Hadenius & Weibull, 2003:373). Meddelanden skall icke utformas så att meddelaren identifierar sig för eller emot någon part. Det är ordvalet och uttryckssättet som hamnar i fokus. (Westerståhl, 1972:21).

Det finns även en hel del kritik mot metoden. Westerståhl själv skriver bl.a. att metoden bäst lämpar sig för undersökningar av större serier och inte enskilda event (Westerståhl, 1972:149). Dock så utesluter han inte att den är användbar även på mindre event utan menar att den blir mindre diskutabel vid tillämpning på en större serie. Anledningen till att jag tänker använda mig av den, trots att den kritiseras för undersökningar av enstaka nyheter, är att det oavsett bristerna är den främsta metoden för att undersöka objektivitet i dagsläget. Så väl nationell som internationell litteratur refererar till Westerståhls undersökningar vilket borde tyda på att den trots sina brister, är vetenskapligt accepterad för objektivitetsundersökningar.

I radions början var grunden i det journalistsiska tänkandet att verkligheten skulle skildras som den "var" utan moraliska tillrättanden eller folkuppfostrande inslag (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:200) Dock ändrades denna syn efter andra världskriget. Synen på opartiskhet förändrades. Tidigare så rangordnades sanningskravet alltid under opartiskhetskravet. Även om något var sant så kunde medierna låta bli att rapportera det eftersom det kunde verka som att de tog ställning för en sida. Efter andra världskriget så ändrades synen och sanningskravet hamnade över opartiskhetskravet. Tidigare kunde inslag hindras från att sändas genom att en part vägrade ställa upp på en intervju. Inslaget ansågs då partiskt och sändes aldrig. Nu så ställde inte opartiskhetskravet till problem i frågor som skulle gynna den ena parten före den andre när det t.ex. faktiskt var så att den parten hade fel (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:200).

Den nya synen på journalistiken motiverades så här:

"Ett urval, som siktar till att alla jämförbara parter skall bli lika företrädda i nyhetsprogram, skulle ofta medföra både förtigande av nyheter och kompletterande med material, som varken är nytt, väsentligt eller intresseväckande. Ett sådant manipulerande med nyhetstjänsten vore partiskt och vilseledande. Denna princip berättigande ifrågasätts stundom med hänvisning till oklarheten om vad som menas med nyhet. Men även om nyhetsbegreppet är svårt att definiera så tycks de olika nyhetsorganens bedömning av vad som är de stora nyheterna tämligen väl sammanfalla. Jämför man t.ex.

morgontidningarnas förstasidor, så är det i stort sett samma nyheter som återfinns i var och en av dem.” (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:201).

Den nya synen var som det står ovan förankrat i tron att det finns universella nyhetsvärden som gör att medierna kan välja vad som ska publiceras genom professionell journalistik (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:201).

Efter den förändrade synen så väcktes en diskussion om objektivitetsidealet. (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:237). För första gången användes vetenskapliga undersökningar för att utvärdera kvalitén på nyheterna. Dessa undersökningar utfördes av Jörgen Westerståhl och kom att kallas för objektivitetsundersökningarna. Westerståhl själv undvek dock ordet objektivitet som han menar mest används som ett samlingsnamn då bättre uttryck saknas. Istället så använder han sig av att dela upp opartiskhet i två delar som han kallade opartiskhet och saklighet i sina undersökningar. (Westerståhl, 1972:12). Alltså att uppgifterna skulle vara baserade på sann fakta och överensstämma med verkligheten samt att balansen mellan parterna i frågan var jämt fördelade. Samt att presentationen av nyheten var neutral. I den undersökning där han fann en opartisk inställning handlade om den politiska utvecklingen i Portugal 1975. Kritiken i det fallet riktades mot att reportern på plats hade gjort en del bedömningar som hade rubbat balansen mellan parterna (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:240). Alltså kan vi här finna tecken på att en enskild reporters inställning kan påverka rapporteringen kring ett ämne i etern.

Framåt 1990-talet började samhällsjournalistiken ta ytterligare en vändning. Den nya formen kom att kallas för den ”senmoderna samhällsjournalistiken” (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:348). Tidigare hade målet för journalisten varit att på ett osynligt och opartiskt sätt förmedla det som hände i samhället och förklara det på ett enkelt sätt för tittarna/lyssnarna. Detta genom mycket fakta i berättandet och användandet av experter. Nu på 1990-talet blev dess roll istället att skapa engagemang och beröra tittaren/lyssnaren. (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:348). Mer fokus lades på dramaturgin och bildspråket än vid ett pedagogiskt berättande (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:348). Journalisten var inte längre den neutrala förmedlaren eller den tillbakadragna speakern. Journalisten tog sig nu rollen tolkare av andras intentioner och känslor. Journalisten ersatt experten med sig själv och fick ett tolkningsföreträde på grund av sin sakkunskap (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:348).

”Fyra decennier senare hade kommentaren fått en annan karaktär. Det handlade inte längre bara om att berätta vad som har hänt och varför, utan också att tala om vad en politiker tycker, tänker och känner, vilka hans dolda motiv och

överbäganden är samt hur han kommer att reagera och vad som kommer bli konsekvenserna av händelsen.” (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:348)

Som vi ser så tar inte reportern på sig rollen som en opartisk bisittare längre utan ger sig in i diskussionen. Som jag nämnde tidigare så får denna förändring kritik eftersom journalisten sällan har de kunskaper som behövs för att utmana den han intervjuar. Journalisten försöker ersätta en debattör eller en expert med sig själv och sin kunskap. Dock så saknar journalisten oftast tillräckliga ämneskunskaper och utfallet blir inte så bra som det kunnat bli med en expert eller debattör i journalistens roll som djävulens advokat (Olsson, 2006:54). Politikerna själva får mindre utrymme och citeras allt mindre. Journalisterna själva tar istället politikernas roll och gör analyser och spekulationer (Olsson, 2006:34).

4. Metod och metodologi

I det här kapitlet så beskriver jag de metoder som använts för undersökningen. Jag går igenom de metoder som jag använder mig av för analys samt metoder för urval som min studie utgår ifrån.

4.1 Kritisk diskursanalys

Kritisk diskursanalys är en metod för att kvalitativt analysera i nyhetspress ur ett ideologi- teoretiskt perspektiv (Berglez 1999:194). Sättet att analysera diskurser präglas av ett kritiskt förhållningssätt, varför ser innehållet ut som det gör? Vilket perspektiv återges? Kan man finna spår i texten av uttryck för en specifik värdering eller särskilda maktförhållanden? (Berglez 1999:195). Går det att finna tecken på ideologier i rapporteringen?

Ordet ideologi används ofta för att benämna en samling idéer, ofta rörande samhället (*www.NE.se 2010-06-21*). När Berglez skall definiera ideologi så använder han sig av Zizeks försök att förklara ideologi. Han tar upp tre grundläggande punkter (Berglez 1999:196). För det första bör ideologier ses som ett komplex av idéer vilka konstituerar en tro eller övertygelse om någonting. För det andra så bör man observera ideologins materiella karaktär. Alltså de institutioner som förutsätts bära upp den aktuella ideologin. Samt för det tredje så kan ideologi ses som något som närvarar i sociala situationer i form av rituella praktiker (Berglez 1999:196). För att sammanfatta detta synsätt på ideologier så syftar det på att ideologier först skapas interlektuellt. De kablans sedan ut genom institutionella verksamheter, vilket i denna uppsats då skulle kunna vara SVT, eller sociala situationer. "Formandet av ideologi baserar sig därmed på rationella strategier och handlingar från särskilda individer och grupper i samhället - strategier som syftar till att "nä ut" eller "påverka" någon annan..." (Berglez 1999:197) Med andra ord att med denna uppsatsens frågeställning så syftar kritisk diskursanalys till att undersöka om majoriteten av journalisterna, som är vänsteranhängare, använder institutionen, Sveriges television, för att nå ut och påverka svenska folket med sin ideologi.

För att analysera nyhetsdiskurser ska man hålla en distans till texten som analyseras. Det räcker inte att se vad som står i själva texten för att tolka den. Hänsyn måste tas till vad som gjort att texten blivit på det sätt som den blivit. De frånvarande orsakerna måste tas i beräkning i så god mån som möjligt. Det gäller att ta hänsyn till de kognitiva, kulturella, sociala, ideologiska, politiska och ekonomiska förutsättningar som gällde när texten producerades (Berglez 1999:195ff). När publiken läser en nyhetstext, eller i detta fall ser på tv-nyheter så kan de uppfatta nyhetstexten som renodlad fakta. Ur ideologisk synvinkel så blir det intressant. "...en ideologisk text fungerar som ideologi i den mån den framträder som ickeideologisk (som objektiv renodlad information.)" (Berglez 1999:198). Därför

kan frågor om vilka intressen, normer samt maktanspråk, som kan tänkas ligga dolda i texten. När ideologiska texter brukar analyseras så försöker man kartlägga underliggande meningar, opinioner och värderingar. Dessa brukar kallas för implicit information. Det är dock inte enkelt att kartlägga dem då de som oftast framträder som objektiv fakta.

Vid analysering av medierapportering angående t.ex. en politisk händelse under en längre tid så kan det vara bra att ha ett schema att utgå ifrån (Bergelz 1999:207). Även om min analys inte ska pågå en längre tid eller endast beröra en politisk fråga så skall jag utgå från ett schema vid den kritiska diskursanalysen. Som grund använder jag mig av det schema som Bergelz presenterar i Ekström & Larssons bok, metoder i kommunikationsvetenskap (2000). Dock så bortser jag från vissa punkter och läggs till andra för att bättre passa min frågeställning. Detta med hjälp av Michael Kronas schema som han presenterar i sin avhandling från orsak till verkan (2009). Där undersöker även han tv-nyheter från ett kritiskt diskursanalytiskt perspektiv. Listan är i punktform och varje klipp analyseras var för sig i efter punkterna i listan. Punkterna presenteras mer ingående senare i uppsatsen i avsnitt 4.3.

- Kartläggning av bilder och faktarutor som används i inslaget. Vilket syfte kan dessa sägas ha? Vad anses som viktigast i inslaget. Vad får mest uppmärksamhet och vad anses som sekundärt. Vilken information fram kommer flera gånger?
- Vem eller vad riktas kommentarerna emot. Vilka lämnar kommentarer? Vilka aktörer förekommer i nyheten. Hur presenteras bakgrunden? Utifrån vilka handlingar och kommentarer?
- Hur kommenteras och beskrivs aktörerna samt nyheten av journalisten i inslaget? Vilken aktör tillåts sammanfatta och dra slutsatser kring den aktuella händelsen?

4.2 Kompositionell analys

Som ett komplement till den kritiska diskursanalysen så använder jag mig här även av kompositionell tolkning. Att undersöka hur kameravinklar och klipptechnik används kan vara relevant vid undersökningar om en vridning hos media. Området är förvisso ganska utforskat men det finns viss forskning inom det. Den tidigare nämnda Krona kombinerar i sin avhandling den kritiska diskursanalysen med ett filmvetenskapligt metodologiskt perspektiv från Monaco (2000). Fokus ligger på bildernas komposition och modalitet. (Krona, 2009;107). Olika tolkningar görs beroende från kamerans utgångspunkt och dess bildsnitt.

Helbild syftar på snitt som visar hela aktören. Denna bild gör att mycket bakgrund kommer med och används när journalisten vill få med omgivningen från där rapporteringen sker.

Halvbild avser bilder som visar från midjan och uppåt.

Närbild används för att lägga fokus på något eller filma aktören från axlarna och uppåt. De tre olika bildsnitten i sig säger kanske inte direkt något utan fokus kommer ligga på skillnaderna i vilka personer som framställs i närbild mot halvbild eller närbild. Samt om det går att finna en anledning till skillnaden.

Extrem närbild avser när enbart huvudet på aktören visas. Extrema närbilder ger ofta ett intryck av ett kritiskt granskande (Krona, 2009;108).

Även kamerans zoom och rörelser kan användas för att understryka en viss position hos tittaren eller förmedla en känsla. Som exempel ges att en zoom från närbild till extrem närbild kan ge en förstärkt känsla av kritiskt granskande. En utzoomning kan istället förmedla känslan att det som sägs sätts i ett annat sammanhang om man tar miljön som det sägs i i aktning. Lika så påverkar ett grod- eller fågelperspektiv bilden av aktören, dvs. om kameran placeras lågt eller högt i förhållande till aktrören. En lågt placerad kamera kan förmedla känslan av makt hos aktören och en kamera som "ser ner" på aktören skapar en bild av maktlöshet (Krona, 2009;109).

Jag valde en kvantitativ undersökning och en kvalitativ för att täcka upp fler aspekt i min studie . Kvantitativ metod används främst när forskaren vill få svar på sin fråga i form av siffror eller nummer. Detta var mitt mål med den tidsmässiga undersökningen. Utifrån de siffror han/hon kommer fram till kan forskaren sen leta efter mönster och analyser utfallet i förhållande till sina hypoteser. Kvantitativa metoder är framförallt användbara när forskaren vill få ett helhetsperspektiv. Forskaren har sett ett mönster hos några människor, men hur kan han/hon veta att det mönstret är representativt för alla människor. "How do we know this family's experience is representative of others?" (Schröder, Drotner, Kline, Murray, 2003:173). Där kom frågan om urvalet in. "Sample size is one of the most important decisions an audience researcher can make." (Schröder, Drotner, Kline, Murray, 2003:191). Jag valde därför ut 50 klipp då detta var ett urval som tidsmässigt kändes genomförbart för den här undersökningen.

Den kritiska diskursanalysen ger en djupare syn på ideologiska perspektiv. (Berglez 1999:194) Den lyfter fram de omedvetna processerna i skapandet av texten. På ett grundläggande plan så handlar en kritisk diskursanalys om att urskilja på vilka sätt, en text kan sägas vara, en produkt av den kultur som den förekommer i (Ekström, Larsson, 2000:203). Den går mer in på djupet än den kvantitativa undersökningen. Genom att komplettera en kvantitativ med en kvalitativ så får jag möjlighet att både finna mönster i ett helhetsperspektiv och på det mer djup. Undersöka varför nyheten ser ut som den gör och ur vilket perspektiv den beskriver verkligheten, och det är målet med uppsatsen (Berglez 1999:195)

4. 3 Material och urval

Här nedan så redovisar jag för det material jag använt mig av samt hur urvalet gick till när jag valde material för analys.

För att undersöka frågeställningen i uppsatsen använder jag mig av SVT play. Mitt mål som står i urvalet är att undersöka 50 nyhetsklipp. Dessa klipp klockas först med ett tidtagarur. Klockningen sker av hela klippet, samt över den tid politiker från de olika blocken, höger och vänster, får. Jag klockar även den tid som journalisten lämnas att kommentera. Tiderna skrivs därefter ner.

När det bestämts vad som ska undersökas så måste det bestämmas vart det skall undersökas. Valet i den här uppsatsen blev att använda mig utav SVT plays sökfunktion för att få ut ett urval av de inslag som jag skall undersöka. Problemet är då att välja ut vilka dessa sökord ska vara. De får samtidigt inte vara för många då tiden för denna uppsats är rätt kort men samtidigt måste jag få ett representativt urval för min undersökning. Urvalet är något av det mest kritiska för en forskare. Ett urval som inte är representativt kan ge hela uppsatsen ett missvisande resultat (Schröder, Drotner, Kline, Murray, 2003:191) . För att försöka få ett representativt urval använder jag följande metod med sökord. I fråga om undersökningens storlek så väljer jag att utgå från fem sökord.

För att få fram dessa fem sökorden så går jag in på socialdemokraternas respektive moderaternas hemsidor. Där kan man gå in på en flik som heter "vår politik" på bägge hemsidorna. http://www.moderat.se/web/Var_Politik.aspx respektive <http://www.socialdemokraterna.se/Var-politik/Var-politik-A-till-O/>. Där står flertalet rubriker uppräddade. Därifrån valde jag fem slumpmässigt utvalda ämnen som får bli mina sökord på SVT play. Ekonomi, Miljö/klimat, Energi, Arbetsmarknaden/ arbete och utbildning. Dessa utgör mina sökord i undersökningen. Skall dock påpekas att t.ex. ordet arbetsmarknaden byttes ut mot ordet arbete. Detta eftersom arbetsmarknad får 75 träffar mot 303 för arbete vilket ger ett större och bättre urval.

En anledning att jag inte väljer något mer specifikt sökord är problemet som Westerståhl stötte på i en av sina undersökningar. I ett fall han undersökte visade det sig att en sida var start överrepresenterad än den andre. Orsaken berodde dock på att en sida var mycket villiga att prata med pressen medan motparten valde att inte uttala sig (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:239). Vid en sökning på ett mer specifikt ämne som t.ex. FRA debatten så hade risken varit att socialdemokraterna som var emot beslutet hade framkommit oftare än moderaterna eller de FRA anställda själva som valde att inte tala med media.

För att sedan visa hur urvalet går till kommer här ett exempel. Målet är att få 10 klipp ifrån varje sökord. Problemet med en "telefonboks-

metod" är att det finns många orelevanta klipp under varje sökord samt att svt play saknar en bra funktion för att hoppa många klipp framåt i listan. Där för får utgången för urvalet bli följande metod. När du söker på ett ord får du fram en sida med 12 klipp. Skall urvalet då bli 10 klipp så väljer jag ett klipp från varannan sida som anses som relevant för undersökningen. Skulle något sökord inte innehålla 20 sidor med klipp så väljs ett klipp från varje eller om ett sökord endast skulle innehålla 5 sidor 2 klipp från varje sida.

SVT play är ett program på Sveriges Televisions hemsida som gör det möjligt för publiken att se tv-program, dokumentärer, nyheter m.m. dygnet runt efter att de har sänts på tv. SVT play ger alltså publiken möjlighet att se tv-program när de vill om de skulle missat programmet på tv. Det ger även möjligheten att pausa och hoppa fram samt gå tillbaka i programmet.

SVT Play

SVT play har funnits sedan 2006. Sveriges television lägger där ut alla program och klipp som de själva har rättigheter till. Även extra-material som inte visats i tv läggs upp på SVT play. Det finns även möjlighet att se enskilda klipp och inte hela program. T.ex. behöver du inte se hela Rapport för att få se ett specifikt inslag utan du kan direkt hoppa till det och slippa resten av programmet (www.SVT.se 2009-12-05). En sökfunktion finns även i programmet vilket gör att tittaren kan söka på ett ledord och på så sätt få fram klipp som givits detta sökord. Andra sätt att finna rätt är att söka bland programmen i bokstavsordning eller bland valda kategorier. Möjligheten finns även att rangordna programmen efter nyaste eller mest sedda. (www.svt.se 2009-12-05).

4.4 Tillvägagångssätt

4.4.1 Diskursanalys

Följande punkter kommer jag att titta på och analysera utifrån när det gäller den kritiska diskursanalysen.

- Kartläggning av bilder och faktarutor som används i inslaget. Vilket syfte kan dessa sägas ha?
- Vad anses som viktigast i inslaget. Vad får mest uppmärksamhet och vad anses som sekundärt. Vilken information framkommer flera gånger
- Vem eller vad riktas kommentarerna emot.
- Vilka aktörer förekommer i nyheten.
- Hur presenteras bakgrunden? Utifrån vilka handlingar och kommentarer.

- Hur kommenteras och beskrivs aktörerna av journalisten i inslaget?
- Vilken aktör tillåts sammanfatta och dra slutsatser kring den aktuella händelsen.

4.4.2 Tid

Precis som i Westerståhls objektivitetsundersökningar så ska jag här undersöka om alla parter får samma utrymme (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:237). Ett inslag delas in i tre mätbara delar. Den tid som ges åt politiker som tillhör högerblocket. Den tid som ges åt politiker som tillhör vänsterblocket. Samt den tid som ges åt journalisterna själva att kommentera kring ämnet och det journalisterna säger. I tv-bevakningen av valet 2006 så visade det sig att just journalisterna var de som syntes mest i tv efter politiker och väljare (Djerf-Pierre 2006:20). Dessa tre aktörer mäts efter antal framträdanden de gör samt hur lång tid dessa framträdande i genomsnitt är. Med tid så avses den tid då de genom sin egen röst uttalar sig i inslaget. Denna del av undersökningen är strikt kvantitativ och utförs med hjälp av ett tidtagarur. Syftet är att se ifall Sveriges Television gynnar olika parter genom tillgång till utrymme i mediet.

4.4.3 Kompositionell analys

Utifrån kompositionell analys så komplettera jag punkterna för den kritiska diskursanalysen med följande punkter från den kompositionella analysen

- Används ett specifikt bildsnitt för någon person.
- I vilken miljö har personen som intervjuas placerats.
- Används kamerans zoom eller kamerarörelser på ett visst sätt?

4.5 Kritiska reflektioner

Vad finns det då för kritik som jag måste tänka på när jag utför dessa studier.

För att analysera nyhetsdiskurser ska man hålla en distans till texten som analyseras. Det räcker inte att se vad som står i själva texten för att tolka den. Hänsyn måste tas till vad som gjort att texten blivit på det sätt som den blivit. De frånvärande orsakerna måste tas i beräkning i så god mån som möjligt. Det gäller att ta hänsyn till de kognitiva, kulturella, sociala, ideologiska, politiska och ekonomiska förutsättningar som gällde när texten producerades (Berglez 1999:195ff).

Så skrev jag själv tidigare. Ett problem är att lyckas hålla denna

distansen till de texter som jag analyserar genom kritisk diskursanalys. Jag behöver distansera mig ifrån texterna. Här kan min politiska åsikt spela roll. Om jag är antingen höger eller vänster på den politiska skalan kan spegla hur jag tolkar texterna och min uppmärksamhet för att finna tecken på en vänstervridning. Att försöka tolka underliggande meningar i texter blir svårare ju mer mindre distans man själv har till texten (Berglez: 204).

Kritik mot mitt material och urval kan riktas emot dess storlek. 50 Klipp för den tidsmässiga undersökningen tycker jag dock är ett tillräckligt urval. Att dock endast fem inlägg analyseras med kompositionell och kritisk diskursanalys gör att det inte går att dra några större slutsatser av materialet. Målet blir istället att se om det går att finna några tecken för en vridning i nyhetsrapporteringen istället för att undersöka om det är något som systematiskt förekommer. Ytterligare ett problem är att undersökningen bara omfattar den period då högern sitter i regering. Ofta säger journalister att deras jobb är att granska de vid makten. Det kan resultera i att högern granskas mer noggrant än vänstern.

När det gäller kompositionell analys så skriver jag tidigare att området är ganska utforskat. Tv är ett relativt ungt medie. Men jag tycker ändå att det är relevant att undersöka om det går att finna något användande av de enklare bildsnitten för att förstärka effekter. Så som grod- eller fågelperspektiv.

5. Analys

Analysdelen är uppdelad i tre olika delar. Den första delen tar upp den tid som de olika parterna får i utrymme hos SVT:s nyhetsprogram. Där efter följer en kritisk diskursanalys av fem klipp från tid delen. Klippen valdes slumpmässigt ut från de 50 som jag analyserade i tidsundersökningen. Dock så valdes runt tio av de 50 bort då de antingen var för korta eller innehöll för få aktörer. Den bedömningen var personligt gjord och gjordes innan alla inslag fick ett nummer som sedan slumpades fram av en slumpgenerator.

I sista delen så analyseras dessa fem klippen även utifrån en kompositionell tolkning. Efter varje analys förs en slutdiskussion där mina egna tankar kring resultatet presenteras.

Totalt har jag undersökt 50 klipp från SVT:s nyhetsprogram rapport. Den totala programtiden som undersöktes slutade på lite över 82 minuter. Resultatet som presenteras avser tid i sekunder i alla kolumner utom när den totala tiden presenteras.

6.1.1 Utrymme i SVTs nyhetsprogram

Programtid	Tid för högern	Tid för vänstern	Tid för journalistens kommentarer
148	0	17	0
120	4	35	7
67	6	28	5
122	14	12	4
98	38	0	3
142	20	47	0
67	17	14	0
81	14	0	0
56	19	20	0
101	39	0	9
85	14	37	0
97	0	47	8
52	0	36	0
72	15	14	0
70	32	0	23
91	0	18	6
120	6	0	10
81	16	0	0
87	20	15	0
67	13	0	5
111	0	20	13
113	35	10	0
	33	37	0
87	0	12	20
126	33	37	0
111	10	12	0
93	0	16	0
132	34	0	0
88	39	0	0
103	33	15	0
83	0	39	0
111	34	0	0
119	0	31	0
168	0	61	7
143	19	23	0
79	28	25	0
61	39	0	6
113	0	49	10
61	52	0	0
113	24	0	9
84	11	13	8
92	0	20	0
80	38	0	0
58	35	0	0
137	39	0	3
113	24	16	0
116	34	0	0
94	20	7	11
151	40	0	0
97	20	14	0
Total	Total	Total	Total
<i>82min 38sek</i>	<i>16min 1sek</i>	<i>13min 17sek</i>	<i>2min 47sek</i>

Som vi ser så rör det sig inte om en vänsterfördel i utrymme utan istället så har representanter för högerpartierna ett övertag på nära 3 minuter av den undersökta programtiden. Journalisterna själva ges inte mycket utrymme för kommentarer. Deras tid stannar vid cirka en 1/5 av respektive sida av utrymmet.

Vi kan se tecken på att teorin om sanningskravet före opartiskhetskravet råder. Före andra världskriget kunde inslag hindras att bli sända om en part inte ville uttala sig eller bägge sidor fick kommentera i inslaget (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:200). I denna undersökning så ges bara en sida möjlighet att kommentera i 60 % av fallen. 30 inslag innehåller bara kommentarer från en av de politiska sidorna eller man intervjuar bara en sidas politiker och ger inte oppositionen möjlighet till att kontra med ett svar. Fördelningen är följande att i 18 inslag ges inte vänstern möjlighet att kommentera emot 12 inslag för högern. Dock bortser vi då från journalistens egna kommentarer som vi ska presentera här nedan.

En intressant sak är att se när journalisterna lämnas tid att kommentera. Av de totalt 50 undersökta klipp så lämnar journalisten någon form av kommentar i 19 utav dem. 14 utav dessa lämnas när bara en av högern och vänstern får uttala sig. Totalt så innehåller nästan 50 %, av de klipp där bara en sida får utrymme, journalistiska kommentarer. En iakttagelse på den punkten går att koppla ihop med Olssons teori om att reportern agerar djävulens advokat (Olsson, 2006:54). I många av de fall där högern eller vänstern inte fick utrymme tar sig journalisten frihet att kommentera. Oftast i form av kritiska kommentarer till den sidan som fått utrymme i inslaget. Tillämpar man då teorin om att SVT är vänstervridet så skulle ju antagandet kunna göras att de låter reporterna kommentera i de inslag där bara högern får uttala sig i större utsträckning än i de inslag där vänstern får uttala sig. Något stöd för detta finner dock inte undersökningen. I åtta fall där högern är ensam om att uttala sig så följer reportern upp med en kommentar. Mot sex fall där vänstern är ensam om att uttala sig och en reporter avslutar med att kommentera. Att journalisten i liten utsträckning kommentera med i inslag där högern bara uttalar sig är väntat då högern även var ensam om att uttala sig i något fler inslag än vänstern.

6.1.2 Diskussion

Undersökning av det tidsmässiga utrymmet fan inget belägg för en vänstervridning hos SVT:s nyhetsprogram. Snarare så skulle det finnas en högerdominans i tidsutrymme. Dock var skillnaden så pass liten att inga större slutsatser bör dras. Endast 3,66 % mer av sändningstiden gick till högerpolitiker. En förklaring kan även finnas i att högern för tillfället sitter i regering i Sverige. Det är deras förslag som diskuteras och de som har makten att göra förändringar. Därför torde det normalt att oftare intervjuas och ifrågasätts än oppositionen. Det kan även ses höra ihop med det ideal som råder för de flesta journalister idag. 80 % säger att de ser sig svarar SVT:s chefer

med samma sak på den kritik de får från den moderata motionen. De svarar att en av deras viktigaste uppgifter är att granska de vid makten oavsett om det är en blå eller röd regering (Vi är inte rädda för granskning, 2009-10-09, Aftonbladet). Därför är det naturligt att de sittande vid makten förekommer i större utsträckning än oppositionen. Märk även att det endast skiljer 2 inslag totalt där de olika parterna ges utrymme. Genomsnittstiden för högern är 21 sekunder per inslag och för vänstern 19 sekunder. Alltså ges högern marginellt mer tid i varje inslag. 3 minuter kan verka rätt mycket men utslaget så här per inslag så märker vi att skillnaden i tid är hårfin.

50 % av inslagen som bara en politisk sida fick kommentera innehöll kommentarer från journalisten. Tyvärr tog inte undersökningen med den tid och det antal framträdanden som experten i sakfrågan gavs. Sannolikheten är hög att många av de 50 % av klippen som journalisten inte kommenterade innehöll kommentarer från en expert. Det är min uppfattning efter att kollat igenom samtliga klipp.

6.2 Kritisk diskursanalys och kompositionell analys

Här nedan presentera jag de fem inslag som ingick i tidsundersökningen, Jag utför en kritisk diskursanalys och en kompositionell analys för varje inslag efter de metoder som jag tog upp i metodkapitlet (se sid 22). Jag redovisar analysen utifrån det schema som presenterades tidigare och som ser ut som följande med kompositionella frågeställningar adderade.

- Kartläggning av bilder och faktarutor som används i inslaget. Vilket syfte kan dessa sägas ha?
- Vad anses som viktigast i inslaget. Vad får mest uppmärksamhet och vad anses som sekundärt.
- Vilken information framkommer flera gånger
- Vem eller vad riktas kommentarerna emot.
- Vilka aktörer förekommer i nyheten.
- Hur presenteras bakgrunden? Utifrån vilka handlingar och kommentarer.
- Hur kommenteras och beskrivs aktörerna av journalisten i inslaget.
- Vilken aktör tillåts sammanfatta och dra slutsatser kring den aktuella händelsen.
- Används ett specifikt bildsnitt för någon person.
- I vilken miljö har personen som intervjuas placerats.
- Används kamerans zoom eller kamerarörelser på ett visst sätt?

Efter att samtliga fem klipp har analyserats så kommer jag, precis som i tidsundersökningen avsluta med en diskussion kring resultatet.

6.2.1 Inslag nummer 1 – Höstbudgeten presenteras

http://svtplay.se/v/1697494/rapport/hostbudgeten_presenterad

Inslaget behandlar regeringens budgetproposition för 2010. Fokus ligger på budgetens innehåll och den rådande finanskrisen. Finansministern, oppositionens ekonomiska talesperson och konjunkturinstitutet får uttala sig om vad de tycker om budgeten i inslaget. Reportern ger även en analys av innehållet med fokus på finanskrisen.

Aktörer

Det förekommer 3 synliga aktörer plus journalisten i inslaget. Finansministern, Anders Borg som representerar högern. Tomas Östros som representerar oppositionen och får föra deras talan. Samt Anna Östberg från konjunkturinstitutet som ges en mer objektiv roll genom att hon får möjlighet till att ge avslutande kommentarer. Konjunkturinstitutet framstår här som en slags saksexperter och får på så sätt en opartisk roll. Det är dem som bäst kan göra bedömningen om budgeten är bra eller dålig. Den bilden ger inslaget. Till detta kommer reportern som berättar om budgeten, ger bakgrund men även lägger en del kommentarer som inte kan ses som objektiva vilket jag ska visa på här nedan. Även nyhetsankaret förekommer i början av klippet när han presenterar det.

Bakgrunden

Bakgrunden till inslaget är kort och gott att höstbudgeten har presenterats. Detta berättar först nyhetsankaret och sen reportern i början av inslaget. Det nämns även att den speglar finanskrisen. Att just finanskrisen nämns gör att vi kan förstå varför fokus ligger på åtgärder för att motverka arbetslöshet. Det blir en "orsak verkan" presentation. (Berglez 1999:212). Det råder en kris alltså speglas detta i budgeten. När det förklarats att det råder en kris så gör det även att ordet "åtgärder" kan användas. Hade det gått bra för Sverige hade kanske ett ord som "satsningar" använts istället. Detta kan tyckas ha mer positiv klang men då det råder en kris så används "åtgärder" vilket antyder att något är fel och behöver åtgärdas.

För att även förstärka den negativa trenden så nämns att arbetslösheten kommer fortsätta att stiga. Detta nämner reportern direkt efter att finansministern gjort sin presentation.

Primär och sekundär information

Något som det verkligen trycks på i inslaget är att det råder en ekonomisk kris. Det näst första som nyhetsankaret i studion säger när han presenterar inslaget är "Det var en budget som speglade den ekonomiska krisen". Det följs upp med att finansministern själv flera gånger använder sig utav ordet finanskris. Det finns två andra ämnen som är genomgående för inslaget. Det ena är att det läggs fokus på arbetslöshet en samt att det är stora åtgärder som budgeten innehåller. Arbetslösheten tas upp först av nyhetsankaret, sen

av finansministern. Hela hans första inslag där han ges möjlighet att kommentera budgeten handlar om arbetslösheten. Direkt efter betonas rapportern i inslaget att arbetslösheten kommer att stiga. "Arbetslösheten kommer att stiga" säger reportern i inslaget. När sedan Tomas Östros får möjlighet att kommentera i egenskap av opposition så handlar hans kommentar om arbetslösheten med. "Det är tredje budgeten i rad som finansministern skriver upp arbetslösheten.." säger Tomas Östros. Sist och som avslutande kommentar kommer Anna Östberg från konjunkturinstitutet och talar återigen om arbetslöshet och jobben.

Det andra som betonas är att det är stora återgårdar som görs. Först av nyhetsankaret i studion som säger att budgeten innehåller stora ekonomiska återgårdar. Finansministern själv får sedan börja med att säga att det är en "expansiv" budget. Reportern i inslaget ger även en siffra på dess storlek och berättar att budgeten innehåller återgårdar för 32 miljarder. Där efter följer talespersonen från konjunkturinstitutet som även hon använder uttrycket "expansiv" budget.

Den sekundära informationen som ges i inslaget handlar om att medierna har fått ta del av budgeten för riksdagen eftersom den ändå brukar läcka ut. Detta berättas en gång i inledningen men upprepas aldrig sen.

Bild och faktarutor

Det förekommer två sorters bildrutor eller skyltar i detta inslag. Den första sort, som förekommer i de flesta inslag, är namnskylten. Namnskylten kommer upp ett par sekunder efter att den intervjuade har börjat prata. Den består av två delar en med ljusblå bakgrund där namn följt av partitillhörighet står. T.ex. som i inslaget "Anders Borg (M)". Den andra delen är en vit text på en svart bakgrund där personen ges en titel. I detta fall tilldelas Anders Borg titeln finansminister, Tomas Östros ges titeln ekonomisk talesperson samt Anna Östberg som representerar konjunkturinstitutet. Hon har inte heller tilldelats någon politisk beteckning utan verkar fungera som någon slags objektiv bedömare av budgeten.

Den andra sortens bild som förekommer är när fördelningen av budgeten presenteras. Då kommer det fram en bakgrund av pengar. Över dessa pengar så syns finansministerns ansikte. Detta kan ses som ett försök att förstärka en persons makt. Finansministern blir personifierad för budgeten och bilden visar att han har makt över stora summor pengar. Istället för att använda sig av t.ex. de partier som trots allt tillsammans tagit fram budgeten som bakgrund så försöker man här personifiera det hela. Det är finansministern som är ansvarig och han som gjort budgeten. Det budskapet sänder man ut genom själva bakgrundsbilden. Själva summorna kan presenteras i rad med vit text och inte efter någon speciell ordning. Varken bokstavsordning eller i storleksordning. Intressant är även att rubriken inte heter något i stil med "fördelning" utan har namnet "åtgärder".

Mer om detta senare.

Kommentarer

Inslaget innehåller inga direkt riktade kommentarer från journalisterna. Upplägget är så att finansministern får presentera och sedan ges oppositionen och konjunkturinstitutet möjlighet till kommentarer. Dessa riktas då mot finansministern och regeringen men dessa ges inge möjlighet att svara. Tomas Östros säger bl.a. att han tycker det är ansvarslöst av finansministern att låna pengar till skattesänkningar när jobben minskar. Finansministern ges dock ingen möjlighet att kommentera sitt agerande.

Journalistens kommentarer

Denna punkt är ytters intressant enligt mig i detta inslag. I många inslag kan journalisten ges en möjlighet att kommentera i slutskedet. I detta inslag så förekommer det dock innehåll som jag anser som journalistiska kommentarer men dessa är dolda i bakgrundsberättandet.

För det första så direkt efter att finansministern gett sin presentation så säger journalisten följande. "Det var en krisbudget som finansminister Anders Borg presenterade.". Vad är det som gör den till en krisbudget? Tidigare har det hetat höstbudget men journalisten tar sig här friheten att byta ut ordet höst mot ordet kris. I min mening har ordet kris en väldigt negativ klang och försämrar synen på budgeten. Tittaren får veta att det råder en finanskris men inget om en krisbudget tidigare. Har denna budget enbart kommit till för att det råder en kris? Nej budgeten hade presenterats samma dag annars så jag ser inte vad som gör den till en krisbudget. Journalisten kan här tros använda sig av propagandavokabulär (Hadenius & Weibull, 2003:373). Krisbudget är ett ord som vänstern i det här fallet använder sig av och som journalisten tagit med sig i reportaget. "Kravet på neutralitet innebär att meddelandet ej utformas på ett sådant sätt att meddelaren identifierar sig med eller tar avstånd från den berörda parten." (Westerståhl, 1972:21). Här bryter journalisten mot det genom att använda ordval som kan identifieras med ena parten.

Journalisten följer även upp med två till starka uttalanden. Hon säger att "arbetslösheten kommer fortsätta stiga och hamna på 11,4 procent redan nästa år. Jämfört med dagens 8,8 procent.". Att göra detta uttalande journalisten gör är omöjligt. Ingen kan säga vart arbetslösheten kommer att ligga på. Inte ens de som gjort budgeten. De har gjort antaganden men ingen kan vara säker på hur situationen ser ut i framtiden. Dock så bortser journalisten ifrån det här och presenterar det som om det vore ren fakta. Sanningskravet brister här då antaganden presenteras som sanning och ren fakta (Westerståhl 1972:13). Hon säger där efter följande "Och tillväxten den blir usel.". Åter igen utgår hon från en bedömning som är gjord att tillväxten

kommer bli sämre men presenterar det som om det vore ren fakta. Sen kan man även fråga sig vad ordet usel betyder? Hur många procent går den ner om den är usel? Varför inte nöja sig med att säga att tillväxten förväntas bli sämre.

Avslutande kommentarer

Den som ges möjlighet att ge avslutande kommentarer i inslaget är representanten från konjunkturinstitutet. Tittaren får veta att de tycker det är en bra budget och hon ger sin syn på budgeten. Tittaren får först höra en person från högern sen en från vänstern och sist en som tordes vara neutral då hennes namn inte ges någon partitillhörighet.

Kompositionell analys

Finansministern filmas först i halvbild när han ger sin syn på budgeten. I slutet av hans tal så klipps det till en helbild där han står inför en massa folk och ger en presentation. Bilden stärker det som sägs att han inför medierna givit en presentation. Därefter medan journalisten talar så visas olika klipp där finansministern presenterar och hur media filtigt antecknar och filmar.

När sedan oppositionen får kommentera så är de inte längre inomhus. Istället visas en halvbild på Tomas Östros där han står utanför vad som ser ut att vara riksdagen. Detta stärker intrycket av att ha är i en opposition. Det är inte han som är inne och styr utan utanför men vill in.(Krona, 2009;108).

Representanten från konjunkturinstitutet visas sist av alla i halvbild ute på en gata i en stad. Det har hunnit bli kväll och hon står och talar medan folk går förbi.

Sammanfattning

Inslaget speglas av ett fenomen. Detta fenomen är finanskrisen. Finanskrisen får spela rollen som boven i det här inslaget. Det blir ett orsak verkan perspektiv. Orsaken är finanskrisen och som verkan har nu denna budget kommit.

Budgeten personifieras även genom finansministern. Det är han som styr och bestämmer. Det intrycket ger inslaget. Han skall försöka förhindra den onda finanskrisen, från att göra mer skada, via sina åtgärder.

Journalisten tar även sig en stor frihet i inslaget. Hon för in flera värdeladdade ord som, usel, kris och krisbudget. Hon gör även påståenden som om de vore fakta trots att de endast är förutspåenden. Journalisten använder sig av propagandavokabulär (Hadenius & Weibull, 2003:373). Lika så brister inte bara kravet på en neutral presentation utan även sanningskravet. Journalisten presenterar spekulationer som absolut sanning och ren fakta.

6.2.2 Klipp nr 2- Upprördhet mot SEB-VDns lönellyft http://svtplay.se/v/1478984/rapport/upprordhet_mot_seb-vdn_s_lonelyft

Aktörer

Inslaget handlar om att SEB:s vd har fått en löneökning för att hon avstod från en bonus. Inslaget tar upp att det finns stor upprördhet kring detta. De intervjuar både Mona Sahlin och Fredrik Reinfeldt som får ge sin syn på saken.

I detta inslag förekommer det två aktörer samt nyhetsankaret. Först så ges nyhetsankaret möjlighet att snabbt sammanfatta inslaget. Därefter så ges Statsministern Fredrik Reinfeldt möjlighet att kommentera kring den information som nyhetsankaret ger. Direkt efter honom så får oppositionsledare Mona Sahlin möjlighet att ge sin syn på saken. Både höger och vänstersidan ges alltså möjlighet att kommentera inslaget.

Bakgrunden

Nyheten i sig är ett svar att en tidigare nyhet och bygger på bakgrundsinformation. Nyhetsankaret ger i början den bakgrund som behövs för att kunna förstå inslaget. Även om det ges en ganska detaljerad beskrivning så finns det fortfarande gott om frånvarande information som tittare tas för givet veta. (Berglez 1999:214). Tittaren anats veta vad SEB är för något och helst ha hört talas om deras bonusar sen tidigare. Det som tittaren får veta är att SEB:s vd har fått ett lönellyft för att hon avstod en bonus. Lönellyftet är på 2 miljoner och kritik växer nu därför. Allt detta berättar nyhetsankaret i påannonsern.

Primär och sekundär information

Det primära i inslaget är att det finns en kritik mot SEB och deras VD:s agerande. Det är det första som nämns och de aktörer som förekommer riktar kritik mot agerande. Sekundär information är bakgrundsinformationen. Den berättas bara snabbt i början och tas sedan inte upp igen mer ingående. Främst påpekas av aktörerna att det råder en kris. Information om vad som låg bakom SEB:s beslut är helt utelämnat i inslaget och ingen där ges möjlighet att kommentera. Det kan visserligen vara som i LKAB-bevakning som Westerståhl undersökte att den ena parten, här då SEB, inte är villiga att uttala sig i lika stor grad som övriga parter (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:239). Dock så tycker man att i ett sådant fall det skulle kunna nämnas av reportern att man sökt SEB för kommentar men inte fått gensvar.

Bild och faktarutor

Det förekommer två bilder. De är för att presentera de två aktörerna som ges utrymme. Först går det att läsa Fredrik Reinfeldt (M) Statsminister när han får tala och sedan Mona Sahlin (S) Partiledare när hon ges utrymme.

Kommentarer

Som tidigare nämnt så ges två aktörer möjlighet att ge kommentarer. Den part som kritiserar ges aldrig möjlighet att kommentera. Till en början så kommenterar statsministern den bakgrundsinformation som nyhetsankaret gav. Sen fortsätter han med en för mig väldigt svävande avslutning. Där talar han om sammanhållning och lämnar ämnet i stort sett, "...det gäller oss alla att idka sammanhållning i denna svåra stund". Förmodligen så anser inte reportern att detta heller har vikt för inslaget men då han/hon ställt en fråga så låter de statsministern tala till punkt innan de klipper. Hade dock varit intressant och höra exakt hur frågan var ställd då detta är bortklippt vilket ofta görs för att korta ner inslagen.

Efter statsministern så får oppositionsledaren ge sina kommentarer. Precis som statsministern så börjar hon med att rikta kritik mot den bakgrund som presenterades i början av inslaget. Men även hon svävar ut efter det. Mona Sahlin tar tillfället i akt att i samma mening få in något som liknar kritik mot regeringen då hon nämner hur denna grupp, som VD:n anses tillhör redan fått enorma skattesänkningar. "Det här är inkomstgrupper som har fått enorma skattesänkningar" säger hon. Likt då statsministern får kommentera så låter reportern även oppositionsledaren tala till punkt innan de klipper.

Journalistens kommentarer

Klippet innehåller inga kommentarer från någon journalist.

Avslutande kommentarer

Både höger och vänster ledare får kommentera händelsen men ingen av dem ges mer möjlighet till avslutande kommentar än den andre. De har förmodligen inte ens hört vad den andre sa och talar bara utifrån den bakgrundsinformation som de har i frågan. Argument för att oppositionens kommentarer förekommer sist skulle kunna föras fram men ordningen speglar förmodligen mer den hierarkiska ordningen. Högerledaren agerar som ledare för landet alltså kommenterar han först och därefter får oppositionen kommentera.

Kompositionell analys

När statsministern intervjuas så gör han det i halvbild omgiven av folk. Det står en mängd reportrar kring honom och i bakgrunden syns två personer som ger intrycket av att vara vakter. Det märks att det han säger är viktigt då så mycket folk flockas runt om honom.

När sen socialdemokraternas partiledare intervjuas så är även det i

närbild. Dock så är hon helt själv och ingen person syns i bakgrunden. Intrycket det ger en är att statsministerns åsikt är väldigt intressant för många medan Socialdemokraternas partiledares åsikt inte vill höras av så många.

Sammanfattning

Inslaget innehåller inga direkta tecken på en favorisering av högern eller vänstern. Däremot så få bägge sidornas ledare här agera något som liknar talare åt folket. De nämner att "detta är grupper" och "när en del verkar kunna unna sig". Här tar båda personerna avstånd från den grupp i samhället som SEB:s VD antas tillhöra. Vad detta är för grupp nämns inte men vi kan anta att de syftar på de välbetalda. Intressant att de bägge politikerna tar avstånd och använder ett vi mot dem perspektiv då de bägge själva, förmodligen av många, ses tillhöra just den gruppen själva. Som statsminister eller oppositionsledare så är lönen förmodligen väldigt bra. Men istället för att intervjua folk på gatan eller kunde hos SEB så får dessa två partiledare föra folkets talan i frågan. Tv ankaret nämner inte heller i påannonseren att kritiken växer bland politikerna utan endast "Nu växer kritiken mot SEB".

Likt förra inslaget förekommer det här 2 aktörer som ges utrymme. Det är Statsministern och Socialdemokraternas partiledare. Över detta så ges nyhetsankaret möjlighet att ge bakgrund i början av inslaget. En reporter förekommer även men och ställer frågor till de respektive partiledarna. Även en mängd andra politiker och partiledare förekommer i olika bildklipp men de får inte utrymme att uttala sig. Likt tidigare klipp så får statsministern först uttala sig och sedan en ledare från oppositionen efter hierarkisk ordning (Berglez 1999:212).

6.2.3 Inslag nr 3 – Riksdagsdebatt om jobben

http://svtplay.se/v/1729506/rapport/riksdagsdebatt_om_jobben

Inslaget fokuserar på att hösten 2009 års första debatt har ägt rum. Den handlade mycket om jobb frågan vilket även ges viss fokus. Till en början så intervjuas partiledarna för moderaterna och socialdemokraterna. Resten av inslaget består av klipp ifrån själva debatten. Reportern och nyhetsankaret fokuserar mycket på hur hetsigt debatten gick till vilket även klippen visar.

Bakgrunden

Bakgrunden till inslaget är att den första partidebatten, för hösten, hade ägt rum. Nyhetsankaren berättar om detta och berättar sen om en fråga som vållade debatt. Han berättar att de politiska blocken drabbade samman om vem som har bäst politik för att skapa nya arbeten." De båda politiska blocken drabbade bland annat samma om vem som har bäst politik för att skapa nya arbeten." Säger nyhetsankaret och trycker på ordet vem för att förtydliga att det är olika

sidor som kämpar emot varandra. Tittare antas själv förstå vilka som de olika politiska blocken är. Denna information utelämnas (Berglez 1999:214). Även hur deras olika politik i den berörda frågan ser ut utelämnas. Visserligen kan tittaren få sina idéer genom att lyssna på klippen med politikerna men det är ingen ingående information som kommer fram.

Primär och sekundär information

Den primära informationen i inslaget är att det har varit en riksdagsdebatt och att det varit en hetsig diskussion. Fokus ligger på att de två politiska blocken har olika åsikter i frågan angående hur man ska skapa nya jobb. Dock så fokuseras det inte på vad som skiljer sig i deras politik utan på att det finns en osämja. Istället för att ge tittaren information om skillnaderna så får tittarna se hetsiga uttalanden från debatten och påhopp från de olika politiska blocken. Lite information om vad som skiljer sig går att finna när man lyssnar på politikernas debattinlägg men denna information är sekundär och det som upprepas under inslaget är att det varit en het debatt.

Bild och faktarutor

Likt det förra inslaget så förekommer det två bilder/skyltar. Först går det att läsa Fredrik Reinfeldt (M) Statsminister när han får tala och sedan Mona Sahlin (S) Partiledare när hon ges utrymme. Skillnaden är att här så visas dessa skyltar flera gånger. Först när de bägge aktörerna intervjuas innan debatten och sedan flera gånger när klipp visas på dem i talarstolen under debatten.

Kommentarer

Till att börja med så får bägge aktörerna svara på samma fråga och besvara "hur dagsformen är". Ordningen som kommentar ges i under resten av inslaget är förmodligen inte styrt av journalisten utan den kommenterande ordningen i riksdagen, då klippen är tagna ifrån den debatten. Först får vänstern i form av Mona Sahlin ge kritik mot högern. Denna kritik besvaras sen av statsministern. Därefter så ges vänstern återigen chansen att kritisera statsministerns svar och på det så får statsministern avsluta med att ge svar på kritiken och försvara sin politik.

Journalistens kommentarer

Journalisten ges vid ett tillfälle i det här inslaget möjlighet att kommentera. Detta efter att de bägge politiska sidorna har fått ge sin syn på formen innan debatten. Journalisten väljer här att kommentera att nedräkningen inför nästa val har börjat. Hon väljer sen att redogöra för vilka frågor som dominerade debatten. "Nedräkning till riksdagsvalet 2010. Och den ökande arbetslösheten och den olika syn på skatter å drivkrafter för arbete dominerade debatten.". Längre tid ges inte journalisten att kommentera det inträffade.

Avslutande kommentarer

Ingen part ges här möjlighet att ge avslutande kommentarer. Inga intervjuer visas som är gjorda efter debatten och ingen frågas om deras syn på debatten. Det som får avsluta inslaget är statsministerns avslutande försvar till Mona Sahlins kritik.

Kompositionell analys

Inslaget börjar med att kameramannen står och väntar på att statsministern ska komma upp för en rulltrappa. När han väl kommit upp och stigit åt sidan så visas han i en halvbild medan reportern ställer sin fråga. Kameramannen avslutar dock med att zooma in statsministerns ansikte när han ger de avslutande orden i intervjun. Detta kan förstärka effekten av kritiskt granskande (Krona, 2009:109).

När sedan Mona Sahlin från oppositionen intervjuas så är även det i halvbild. Dock så avslutas inte den intervjun med någon zoom utan bilden håller samma gränssnitt under hela intervjun.

När klippen sedan kommer från själva debatten, på andra debatt-deltagare, så det i halvbild. Kameran är placerad något lätt i grodperspektiv vilket ger känslan av makt hos den som talar (Krona, 2009;109). Under talen klipps även bilder in som visar den andra politiska sidans politiker från ett fågelperspektiv vilket ytterligare förstärker känslan att den som talar har ordet och de andra får snällt sitta och lyssna. Klippen är även väl valda för personerna som sitter och lyssnar har så gott som alla väldigt funderande ansiktsuttryck.

Även placeringen av talarna är passande. De som talar från vänsterblocket är placerad lite lätt till vänster i bild och de från höger lätt till höger i bild. Detta kan dock ha att göra med riksdagens utformning med en talarstol till höger och en till vänster. Vissa av klippen kan dock automatiskt fått denna placering då de två stod vid två olika bord och talade men även vid de klipp där de står vid det centerade talarbordet i rummet så finns det än lätt vinkling åt vänster eller höger. Dock så blir placeringen väldigt passande kompositionellt med ett höger och vänsterblock som står på höger respektive vänster sida i bild.

Sammanfattning

Inslaget innehåller bara en fråga som är direkt från journalisten. Resten är klipp tagna från debatten. Men det är inte sakfrågorna i debatten som är det viktiga utan fokus läggs på att det finns en osämja. Det är två sidor som står i strid emot varandra. Detta påpekas redan i början av nyhetsankaret men betoningen på ordet "vem" och att de "drabbat samman". Lika så är klippen från debatten utvalda som sådana när de mest ger påhopp emot det motsatta blocket och inte med fokus på de förslag som ledarna lämnar. Mona Sahlins talar om "medveten borglig politik.". Reinfeldt talar om att "4,5 miljoner löntagare skall betala mer skatt med Mona Sahlins politik". Så fortsätter

det. Även den kompositionella delen används av reportern i det här klippet för att förstärka bilden av en kamp. De olika politikerna är placerad så i bild att de ser ut att stå på varsin sida och tala till varandra. De första klippet har en lugn ton i talet för att sedan trappas upp och i sista klippet nästan skriker Fredrik Reinfeldt ut sina ord. Fokus genom hela inslaget ligger inte på politiken utan på striden och motsättningarna.

6.2.4 Inslag nr 4 – De röd-gröna inte lika samkörda.

http://svtplay.se/v/1721977/rapport/de_rod-grona_inte_lika_samkorda

Inslaget fokuserar på att den röd-gröna oppositionen inte är lika samkörda som alliansen var vid samma tid innan förra valet. Genom inslaget så presenterar reportern olika fakta som ska stödja denna teori. Tomas Östros intervjuas och får ge sin syn på saken. Dock saknar inslaget någon person från högern. Reportern i inslaget lämnas stor plats att uttala sig.

Aktörer

De aktörer som förekommer i klippet är Tomas Östros i egenskap av ekonomisk talesperson för socialdemokraterna och reportern som ligger bakom inslaget. Även nyhetsankaren förekommer som sedvanligt i början av klippet och ger en presentation av inslaget. Thomas Östros ses i en intervju där han ger sin syn på hur det egna partiet och deras samarbetsparti är mer överrens om sin politik än den förra oppositionen vid samma tidpunkt.

Reporterns röst följer med genom hela klippet och först i slutet får tittaren se honom i bild då han går mot kameran och ger några avslutande kommentarer.

Ingen aktör från högern förekommer i klippet.

Bakgrunden

Det första information angående bakgrunden kommer från nyhetsankaret när hon presenterar klippet. Hon berättar att oppositionen har presenterat sina budgetförslag och att deras budskap är att de är mycket mer eniga och samspelade än vad de borgliga partierna var vid samma tidpunkt under förra mandatperioden. Men sen vänder hon och berättar att Rapports granskning visar något annat. "Men Rapports granskning visar att det är, precis tvärt om." Reportern tar sedan över och berättar om hur det gick till när de borgliga partierna presenterade sina budgetförslag och hur det skiljer sig från hur de röd-gröna i oppositionen nu presenterat sina förslag."...höll de borgliga partierna en presskonferens i riksdagen.." sen följer han upp med följande när han berättar om de röd-grönas presentation "Någon gemensam presskonferens blev det inte..". Det presenteras även en jämförelse mellan de olika blockens dokument och vad som

är skillnaden. Dock endast på en ytlig nivå och inte djupare. Tittaren får veta att det rör sig om satsningar på x antal miljarder emot de borgligas x antal miljarder och x antal förslag emot x antal borgliga förslag. Mer får tittaren inte veta.

Primär och sekundär information

Primär information i detta inslag är hur mycket vänstern är överrens jämfört med hur mycket högern var överrens vid samma tidpunkt för fyra år sedan. Reportagetets vinkel är att vänstern säger sig vara långt mer eniga än högern vid samma tidpunkt, men att detta inte stämmer. Under hela inslaget är det detta som ses som den primära informationen.

Sekundärt anses informationen för det första vara att oppositionen har presenterat sina budgetförslag. Dock är detta förmodligen naturligt då det gått två dagar sedan de gjorde det. För att kunna göra en jämförelse så behöver en journalist förmodligen ett par dagar på sig för att gå igenom en budget och jämföra med en annan. I övrigt så är själva innehållet sekundärt. En presentation över hur många punkter oppositionen har lämnat i sitt förslag och för hur mycket pengar ges. Detta jämförs sedan med det antal förslag och den summa pengar som de innehöll när högerpartierna gav sitt förslag för fyra år sedan. Någon genomgång över vad förslagen handlar om ges inte över huvudtaget i inslaget. Det antas tittaren antingen redan veta eller så anses det inte som relevant för inslaget.

En intressant sak som redovisas i nästa del med är uträkningen som reportern gör i inslaget. Där redovisas siffror från oppositionens dokument och från de borgligas dokument. Dessa ställs emot varandra för att få en sorts förtydligande effekt över hur stor skillnaden är kan tänkas. Men eftersom det inte ges någon mer specifik information så måste frågan ställas, hur ska tittaren tolka denna jämförelse?

Bild och faktarutor

Det första som kommer upp, kommer redan när nyhetsankaret talar. Då kommer det upp en text över en svart och vit bakgrund som lyder följande "Oppositionen inte alls så eniga" med ett radbyte efter oppositionen.

Senare i inslaget så följer en animering där det i svart vitt slängs in två papper. Det första pappret är det papper som sammanfattar de förslag oppositionen har presenterat. Det andra pappret är ett som sammanfattar de borgligas förslag för fyra år sedan. Detta papper slängs in över oppositionens papper.

Likt tidigare undersökta inslag så presenteras Thomas Östros med en skylt med sitt namn följt av (S) som står för partitillhörighet samt en titel som här lyder, ekonomisk talesperson. Det läggs även in en lite skylt där det står, 6 oktober. Detta för att visa att intervjun är

gjord för två dagar sen då klippet sändes den 8 oktober.

Sedan så kommer åter igen oppositionens sammanfattande papper fram svart vit i bild. Över detta så kommer de tre oppositionspartiernas logotyper fram och under dem läggs siffror till och styrks samtidigt som reportern berättar om siffror och gör en uträkning. Där efter så kommer återigen de borgliga partiernas fyra år gamla papper in i bilden och läggs så det delvis täcker oppositionens papper. Deras logotyper läggs in och likt innan så presenteras deras siffror till en uträkning som reportern gör.

Skillnaden i uträkningen är att för oppositionspartierna så presenteras en siffra på deras satsningar samt besparingar. För de borgliga sammanfattas ett tal som står för satsningar/sänkta skatter samt besparingar/höjda skatter. Eftersom inslagets primära information är att de röd-gröna inte alls är lika mycket överrens som de borgliga bör dessa tal granskas. Här presenteras stora belopp. Talet 6,6mdkr emot 49,3mdkr ska visa på att enigheten inte alls är lika stor. Reportern nämner även att oppositionen har 9 förslag mot de borgligas 25. Dessa tal visas aldrig. Kanske för att 6,6 jämfört med 49,3 ger skenet av en större skillnad.

Men om vi tittar närmare på siffrorna vad ser vi då? Talet 49,3 innehåller en okänd mängd skattesänkningar. Talet 6,6 ska enligt reportern inte innehålla några sådana. Talet 54,5 innehåller en okänd summa höjda skatter. Talet 0,8 (då det rörde sig om 800 miljoner få det här skrivas ut som 0,8 för att ge en korrekta spegling mot 54,5 som i inslaget följdes av mdkr.) innehåller inga sådana enligt reportern. Så vid ett extrem fall skulle 49 mdkr kunna vara sänkta skatter vilket då flyttats över och ger talet 54,5 mdkr då de sänkt skatterna på ett ställe men höjt dem på ett annat.

Vi skulle då kunna tänkas oss att oppositionen nu istället bestämmer sig att sänka skatterna med 100mdkr på några punkter medan de höjer skatterna med 100mdkr på några andra punkter. Då skulle de borligas siffror helt plötsligt se små ut trots att de i grund och botten fortfarande skulle vara mer eniga i 25 beslut mot 11, om vi antar att denna skatte ändring bygger på 2 ändrade beslut.

Sättet siffrorna presenteras på kräver mer information och kan utnyttjas till den enas fördel. Här mäts enighet i ändringar. Men tänk om två personer är så eniga att de inte vill ändra mycket utan tycker att det i grunden fungerar bra och endast vill ändra ett fåtal saker. Dessa verkar då mindre eniga än två personer som vill ändra hela världen och är överrens om hur de ska göra det. Att mäta enighet tordes vara nästintill omöjligt. Ingen vet om hur många beslut som inte kom med i respektive papper p.g.a. oenighet. Att sedan presentera jämförande siffror som inte bygger på samma uträkning ger då inte en rättvis bild av ämnet.

Som avslutande bild så presenteras reportern med en skylt med sitt

namn, Mats Knutsson. Samt titeln som han får är, Reporter. Detta när han ges möjlighet till avslutande kommentarer.

Kommentarer

Inslaget innehåller ett klipp ur arkivet där Thomas Östros från vänstern får ge sina kommentarer till de budgetförslag som han och oppositionen har presenterat. Det förekommer flera klipp när övriga partiledare inom oppositionen presenterar samma budgetförslag men inga ges möjlighet att tala om den då tittaren istället får lyssna på reporterns röst.

Inte heller så får någon från oppositionen ge sina kommentarer i ärendet. Där tar istället reportern på sig den rollen i slutet när han ger sina avslutande kommentarer. Mer om detta här nedan.

Journalistens kommentarer och avslutande kommentarer

Journalisten ger till en början inga kommentarer utan håller sig till att presentera det som har hänt och bakgrundsinformation till händelsen. Senare så börjar något som kan liknas kommentarer att falla. Han säger senare att dokumenten från oppositionen och de borgliga till ytan är snarlika varandra. ”på ytan snarlikt de dom borgliga la fram 2005” säger reportern. Vad han menar är dock oklart om det gäller innehållsmässigt eller layoutmässigt. Efter det så visas intervjun med Thomas Östros där han avslutar med att säga ”vi är långt mer gångna i att komma överrens än vad dom var vid den här tidpunkten”. Reportern säger sedan direkt efter det följande ”Men hur är det med den saken egentligen”. Han hänvisar därefter till de uträkningar som jag berättade om tidigare.

Reportern berättar även att de sökt Thomas Östros för en kommentar men inte fått tag i honom, ”Han har varit omöjlig att få tag på” säger reportern. De säger dock aldrig att de sökt någon från oppositionen för en kommentar eller redovisar vem som gjort den undersökning som de sen presenterar och som nämndes tidigare.

Reportern tar därför själv på sig att avrunda inslaget och ge avslutande kommentarer. Han anser sig kunna analysera och ge kommentarer i egenskap av sin sakkunskap som journalist (Djerf- Pierre & Weibull, 2001:348). Han säger följande ”Dom borglig partierna hade alltså hösten 2005 kommit betydligt längre i sitt samarbete än den röd-gröna oppositionen idag. För den nuvarande oppositionen ligger många av dom svåra frågorna olösta framför dom. Inte minst den delikata frågan om skatten.”. Här drar han alltså slutsatsen om att de inte alls kommit så långt överrens som de påstår utifrån den uträkning han själv tidigare presenterar och som enligt mig innehåller många brister. Han säger sedan att de har många olösta frågor framför sig. Dessa verkar tittaren själv antas veta vilka de är, med undantag för skatten som han sedan nämner. Dock så redovisas inget om olösta frågor i uträkningen.

Kompositionell analys

För det första så innehåller inslaget mycket arkivbilder. Det är bilder från när de borgliga presenterad sin budget för fyra å sedan och bilder från när de andra partierna presenterade sin budget för några dagar sedan.

När väl Thomas Östros intervjuas så görs det framför ett stort plakat med socialdemokraternas logotyp. Kan tänkas vara för att förtydliga partitillhörighet. Han är även placerad lite till vänster i bild, liksom hans parti på höger-vänster skalan.

En intressant bild är dock den som visas när reportern ger kommentarer och information. Då visas han ur ett extremt grodperspektiv vilket kan ge intryck av att han har stor makt. Att filma underifrån och upp ger intrycket av att tittaren är underställd och att personen i bild är väldigt maktfull (Krona, 2009:108). Detta trots att det inte är han som sitter i regeringen och han endast lämnat budgetförslag till om de skulle vinna valet. Det är dock endast en bild där han förekommer på detta sätt så det går inte att dra några djupare slutsatser av reporterna tankar bakom detta.

Sammanfattning

Det är intressant att studera reportern i det här inslaget. Han tar en stor roll i inslaget. Liksom de teorier och undersökningar som presenterats tidigare så har reportern här tagit på sig rollen som expert (Djerf-Pierre & Weibull 2001:348) (Olsson, 2006:34). Redan i påannonseringen så sägs det att "Rapports granskning visar.". Sedan presenteras en undersökning som innehåller många brister och otydliga uttalanden som jag påpekat här ovan. Reportern får där efter möjligheten att själv avrunda inslaget och uttala sig i egenskap av en expert. Det är den bilden som förmedlas. "Dom borgliga partierna hade alltså, hösten 2005, kommit betydligt längre i sitt samarbete än den röd-gröna oppositionen idag." Avslutar reportern med. Det presenteras alltså som en ren sanning att så är det för det har reports undersökning visat. Ingen annan politisk expert får göra någon bedömning eller någon får uttala sig eller chans att kommentera reports undersökning.

6.2.5 Inslag nr 5 – Politisk strid om nya JAS

http://svtplay.se/v/1716728/rapport/politisk_strid_om_nya_jas

Inslaget handlar om att regeringen vill bygga en ny version av JAS-Gripen. Men att de försökt föra regeringen bakom ljuset när det gäller priset. Olika parter får uttala sig i frågan och ge sin syn på det hela. Fokus ligger inte på själva Jas-Gripen utan på regeringens agerande.

Aktörer

Tre politiker förekommer i inslaget. Den första är Allan Widman från

folkpartiet som finns med genom ett ljudklipp och en stillbild. Där efter så får Försvarsministern Sten Tolgfors uttala sig. Där efter så får Peter Ericsson som är språkrör för miljöpartiet uttala sig i egen- skap av opposition. Likt alla andra klipp så förekommer det även ett nyhetsankare i början som presenterar inslaget. Även en reporter som aldrig förekommer i bild men som kommenterar under klippets gång förekommer.

Bakgrunden

Bakgrunden är det första som ges av nyhetsankaret i inslaget. Han berättar att regeringen vill bygga ett nytt stridsflygplan men att de mött kritik för att föra riksdagen bakom ljuset. Reportern tar där efter över och ger mer bakgrund. Han förklarar att det är formuleringarna i budget propositionen som vad han säger, bäddar för nya politiska bråk. "Det är formuleringarna i budgetpropositionen... som bäddar för nya politiska bråk." Inleder reportern.

Primär och sekundär information

Den primära informationen verkar här inte vara själva beslutet att de vill bygga ett nytt stridsflygplan. Det primära är istället sättet som de lagt fram det på. Det påpekas att det är formuleringen i propositionen som orsakat bråket, "Det är formuleringarna..." som reportern inleder. Samt så kommenterar miljöpartiets språkrör att de tror att sättet som regering lagt fram förslaget på är ett sätt att smita förbi riksdagen och hinna få igenom sitt förslag före nästa val. Även representanten för folkpartier tar upp att han inte kan tänka sig att regeringen inte kommer ta upp frågan i en proposition. "Jag utgår ifrån att regeringen återkommer, till riksdagen, med en särskild proposition. Allt annat vore otänkbart." Säger han. Övrig primär information gäller priset som först nämn av nyhetsankaren sedan diskuteras det av både folkpartiets representant och av försvarsministern samt nämna av reportern senare i inslaget.

Sekundär information i inslaget är den om vad själva förslaget innehåller mer. Det nämns som hastigast vad detta förslag innebär för förbättringar på stridsflygplanet. Lika så nämns snabbt att detta beslut ska genomföras även om inga andra länder vill köpa flygplanen. Att de just nämner Brasilien som exempel antas tittaren veta varför. Att detta rör sig om tidigare affärer mellan Sverige och Brasilien med stridsflygplan.

Klippet riktar inte in sig på att debatten om jas i sig är en känslig debatt sedan många år tillbaka utan endast om det sätt som förslaget lagts fram på.(F Johansson, Jas-Gripen P3).

Bild och faktarutor

I början av klippet som kommer två rutor upp som säger "Mats Knuttson" och "reporter". Detta eftersom han gjort klippet och det är hans röst som berättar under hela inslaget. Likt alla tidigare

klipp så presenteras de politiker som talar med namn samt politisk tillhörighet och titel. I detta fall är de, Allan Wideman (FP) Riksdagsledamot, Sten Tolgfors (M) Försvarsminister och Peter Eriksson (MP) Språkrör. I Allan Widemans fall så har de inte filmat honom utan intervjun sker via ett ljudklipp så när han talar har en stillbild på honom placerats till vänster i bild. I mitten syns en bild på hans arbetsplats, riksdagshuset och resten av bakgrunden är en blå till vit övertoning.

Kommentarer

Den vinkel som reportaget görs i ger utrymme för tre personers kommentarer. Först får han som anses bli förd bakom ljuset kommentera. Självklart väldigt nyanserade kommentarer då det enligt inslaget är hans partikamrater som är inblandade i det hela. "Jag utgår ifrån att regeringen återkommer, till riksdagen, med en särskild proposition. Allt annat vore otänkbart." Säger han som jag nämnt tidigare. M.a.o. ingen hård kritik i hans uttalanden. Där efter får han som anses föra dem bakom ljuset kommentera det hela. Nämligen försvarsministern som ju sitter i regeringen som säga föra riksdagen bakom ljuset. Han försvarar sig och lämnar en förklaring som han avslutar med "...det tror vi inte är ekonomiskt rationellt" alltså att deras beslut är det rationella och alternativen inte är det. Sen så får en till som blivit förd bakom ljuset kommentera, nämligen miljöpartiets språkrör. Han är inte lika nyanserad i sina kommentarer då det är det block han inte tillhör som ska ha fört riksdagen bakom ljuset. Han använder ord som "undanhålla" och "smita förbi" för att förtydliga att det är något fuffens som regeringen håller på med. Lika så att regeringen ör det här "för att snabbt kunna ta det här beslutet innan nästa val".

Det som skiljer sig i kommentarerna förutom nyansen i kritik är att Folkpartiets riksdagsledamot även får möjlighet att ge avslutande kommentar. Mer om detta här nedan. I detta inslag tillåts inte journalisten att ge avslutande kommentarer. Dock så finns det uttalanden i inslaget som utmärker sig mot det övriga och kan ses som kommentarer. Till en början så berättar journalisten bara kring det som står i propositionen. Men efter det att folkpartiets riksdagsledamot och försvarsministern har fått kommentera så kommer det ett inslag i mitten från reportern. "Budgeten är överhuvudtaget otydlig när det gäller de kommande satsningarna på gripensystemet. Som ju innebär att planet ska få längre räckvidd, starkare motorer, och tyngre beväpning." Säger reportern. Frågan är vad det är som är otydligt? Journalisten väljer här att endast kommentera kring det som budgeten tar upp istället för att följa upp med vad som är otydligt och vad den inte tar upp. Vi som tittare får förlita oss på journalistens bedömning av att den är otydlig helt enkelt. I övrigt så innehåller inslaget inget som kan ses som kommentarer från journalisten.

Avslutande kommentarer

Den som i detta inslag för möjlighet att ge avslutande kommentar är Folkpartiets riksdagsman. Han avslutar med att säga att han antar att regeringen kommer återkomma med en proposition och allt annat är för honom otänkbart. Den av de två drabbade riksdagsledamoten som är mest tillbakahållsam i sina kommentarer tillåts avsluta inslaget.

Kompositionell analys

Samtliga personer som intervjuas presenteras här i närbild under intervjun (Krona, 2009;108). Med undantag för folkpartiets riksdagsman som närvarar genom en stillbild då de inte filmat intervjun med honom. Likt många av de tidigare intervjuerna så väljer reportern och kameramannen att placera personen som talar lite lätt åt den sida av bilden som dess politiska parti hör hemma vid. Försvarsministern står till höger i bild och miljöpartiets språkrör till vänster i bild.

Sammanfattning

Till skillnad från tidigare inslag så innehåller det här tre olika sidor i debatten. Har vi regeringen som framstår som de onda som försöker "undanhålla svenska folket en debatt" och "smita förbi riskdagen". Alltså är regeringen de onda och riksdagen de utsatta. Därför ges riksdagen mer utrymme än regeringen i inslaget. Reportern tar det små folkets sida före de stora onda. Lite av ett David mot Goliat perspektiv. Problemet här är att riksdagen, som är de utsatta, innehåller personer från båda blocken. Detta löser de genom att intervjua en från vänstern och en från högern. Intressant här är att de väljer att ge personen från högern avslutande kommentar och inte han från vänstern.

7. Slutdiskussion

Frågan som ställdes i början av den här uppsatsen lät följande.

Går det att finna tecken på vänstervridning i Sveriges televisions inslag i deras nyhetssändningar?

Har denna undersökning då funnit några tecken för en vridning i SVT:s nyhetssändningar. Svaret är både ja och nej. När det gällde den tidsmässiga och aspekten och opartiskhetskravet med att alla parter ska få möjlighet att uttala sig så lämnades parterna endast en marginell skillnad i utrymme (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:201). Allt som oftast gavs bägge sidor möjlighet att kommentera och i stor utsträckning samma tid till det. Att det råder en skillnad för den regerande sidan torde inte vara något oväntat. Tyvärr så är SVT play en relativt ny funktion. De sparar även endast sina nyhetsklipp i ett år. Därför fanns det bara möjlighet att undersöka inslag från det senaste året. En intressant aspekt hade annars varit att utföra precis samma undersökning fast under den tid då vänstern styrde vårt land. Möjligen att man då hade kunnat se skillnader i rapporteringen tydligare. För dessa klipp var det tydliga temata att högern kom med förslag och vänstern kritiserad. Motsatsen hade förmodligen gått att se vid samma undersökning fyra år tidigare.

Precis som SVT:s chefer skriver i sin debattartikel till svar på motionen så får en sittande regering vara beredd att bli granskad (Vi är inte rädda för granskning, 2009-10-09, Aftonbladet). Möjligen hade en undersökning över dessa två perioder kunnat visa på skillnader i granskandets hårdhet.

Det gick visserligen att finna kritik i den kritiska diskursanalysen. Dock rörde denna sig sällan om direkt opartiska inslag utan oftare utelämnande av information som inte direkt gynnade den ena parten. Eller att journalisten bröt mot neutralitetskravet från Westerstahls definition av objektivitet (Hadenius & Weibull, 2003:373) En kritisk diskursanalys utgår från ett ideologiskt perspektiv (Berglez 1999:194). Men resultatet av analysen fann inga genomgående ideologiska perspektiv hos reportern som gynnade den ena politiska sidan framför den andra. Möjligen att en större undersökning hade kunnat finna tecken på en journalistisk ideologi som många teorier tar upp. Den fråga som journalisterna själva ser som viktigast nämligen att granska de vid makten (Wiik, 2003:79).

Dock är det tydligt att de ideologiska motsatserna, höger och vänster förekommer i inslagen. I samtliga inslag från diskursanalysen och i de flesta andra inslag så läts både personer från vänstern och högern tala. Det kan tänkas att journalisten på så sätt ser sig uppfylla kraven på neutralitet och balans (Hadenius & Weibull, 2003:372). Just frågan om balans verkade som att den var väldigt jämn enligt den tidsmässiga undersökningen. I frågan om neutralitet så visade den kritiska diskursanalysen att den inte alltid var lika välbalanserad. I ett inslag visades det prov på värdeladdade ord och antaganden från

journalisten som var rena spekulationer (se inslag 1). I ett annat inslag så tog reportern själv på sig rollen som expert och avslutade hela inslaget med att tydligt ta ställning för det ena blocket för det andra, i just den frågan (se inslag 4). Detta som en del i den förändrade journalistiken som diskuterades tidigare i denna uppsats. Journalisten ersatt experten med sig själv och fick ett tolkningsföreträdare på grund av sin sakkunskap (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:348). Att journalisten nu kan ta på sig denna roll ifrågasätter hur pass neutral journalisten verkligen är. För en bättre bild skulle kanske en enskild journalist behövas bevakas och undersökas utifrån en mängd inslag som just den gjort. Dock var inte detta en sådan undersökning och slutsatsen kan endas dras att journalisten i enskilda klipp inte hade en neutral roll.

Det var även tydligt att fokus ofta låg på en konflikt istället för vad konflikten gällde. Högern och vänstern ställs som två motsatta sidor och fokus ligger oftare på att de har olika åsikter än vad som skiljer sig i åsikterna. När bilder togs från debatten i inslag nummer tre så var inte inslagen valda utifrån faktainnehåll utan hur hårt politikern i bild kritiserad den andra sidan. En del uttalanden från klippen var även, som visat tidigare, "svävande". I en kritisk diskursanalys av text kunde frågor ställts om varför journalisten låtit de uttalanden få utrymme. Men när det handlar om filmade intervjuer så finns inte friheten att klippa och klistra citat på samma sätt. Personen måste få tala till punkt innan det är möjligt att klippa på ett bra sätt.

I två av inslagen gick det att finna kommentarer från journalisten som kunde ses gynna den ena parten före den andra. Främst i det första inslaget där kommentarerna och ordvalet journalisten använde var negativt kopplade till den borgliga regeringens budget. I det fjärde klippet som undersöktes var kritiken istället riktad mot oppositionens budgetförslag. Men där användes även siffror på ett sätt som framställde de borgliga i bättre dager än vänstern. Lika så fick även reportern där möjlighet att ge avslutande kommentarer. Detta klipp var det som mest stod ut från de andra och bröt mot opartiskhet och saklighet som var de två grundpunkter i de Westerståhlska undersökningarna (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:237). Här gav inte journalisten något intryck av att vara opartisk och bröt mot sakligheten i de påståenden han presenterade, som var ytters tveksamma utan vidare information. Lika så i det första inslaget där reportern använde sig av negativt laddade ord när han beskrev högerens förslag. Uppsatsen stödjer genom dessa inslag journalisten Anders R Olssons antagande tillsammans med de undersökningar som TV4 och Sveriges Television gjorde mellan 1991 och 1995 där resultatet visade att journalister i högre grad väljer att själva framträda som experter eller göra egna bedömningar. (Hadenius & Weibull, 2003:364). Samt att reportern oftast ta på sig rollen som en expert eller politikers roll genom att tolka nyheten och det som sagt. Men att resultatet sällan blir bra då de inte besitter den sakkunskap som en politiker eller expert besitter (Olsson, 2006:54). Kanske hade en undersökning från ett institut eller från en expert vägt tyngre än en egen rapport från Rapport i inslag nummer fyra. Därför är det

åter igen synd att den tidsmässiga undersökningen inte omfattade den tid experter fick att uttala sig för att undersöka i hur stor utsträckning reportern tar över expertens roll och ger kommentarer och analyser.

Angående journalister som tar på sig rollen som experter så bryter det där klart emot opartiskhetskravet i Westerståhl definition av objektivitet (Hadenius & Weibull, 2003:372). När journalisten gör analyser och tolkningar så blir presentationen inte längre neutral. Som vi såg i inslag nummer fyra när journalisten själv får ge avslutande kommentarer så blir framställningen inte neutral. Men som undersökningar visat så blir det allt vanligare att journalisten tar sig an rollen som expert (Hadenius, Weibull, 2003:364). Att uttalanden och inslag då bryter emot opartiskhetskravet torde sig naturligt. Men som frågeställningen var så är inte syftet med denna uppsats att undersöka om opartiskhetskravet bryts, för det gör det. Frågan var att undersöka om det fanns en vänstervridning. Alltså om den systematiskt bryts så att en part gynnas före den andra. Några sådana bevis har inte uppsatsen funnit. Den kritiska diskursanalysen visade ett klipp där propagandavokabulär användes till vänsterns fördel (Hadenius & Weibull, 2003:373). Men den fann även ett inslag där journalisten tog sig rollen som expert och genom en egen undersökning framställde högern bättre än vänstern. Som Kent Asp avslutar sitt kapitel om journalisters partisympatier, "Och om partisympatierna slår igenom i journalisternas yrkesutövning kan de därför antas slå både åt ena och det andra hållet." (Asp, 2007:238). Detta var även det Westerståhl fann i sin undersökning som pekade på en skev bild i nyheterna. Han fann att journalisten i fråga gjort egna bedömningar som rubbat balansen (Djerf-Pierre & Weibull, 2001:240).

Ser vi på Westerståhls objektivitetskarta så har opartiskheten klart hamnat i fokus i den här uppsatsen. Mycket fokus har legat kring balans/icke partiskhet och en neutral presentation. Frågorna kring sanning och relevans har inte varit lika framträdande. De är svårare att undersöka under en uppsats på 10 veckor. Att det som presenteras i nyheterna är sant har fått anats om inget annat direkt gått att upptäcka. Sveriges Televisions nyheter i Rapport har ofta över 1 miljon tittare och rena fakta fel tordes upptäckas av en större del av tittarna och på så sätt komma fram. Frågan om Relevans löste Westerståhl genom att undersöka utrymme i Sveriges Television emot andra medier. Detta var möjligt eftersom han undersökte objektiviteten i specifika frågor men för mig att göra det med slumpmässigt utvalda ämnen har inte varit möjligt. Balanskravet i sig är dock även problematiskt att undersöka. Att undersöka balansen i en tvåparts-konflikt kan vara naturligt och fungera rätt bra. Problemet kommer när flera parter deltar som t.ex. alla riksdagspartierna. Det finns olika principer som föreslår olika lösningar på hur ett medie skall fördela tiden vid en sådan konflikt (Westerståhl, 1972,19). Bl.a. så föreslås att partier skall fördelas tid efter antal väljare o.s.v. För att slippa problematiken med flera aktörer så blir det väldigt behändigt att dela in partierna i två block, vänster och höger. Då kommer man

ifrån flerpartskonflikten och kan återigen hålla sig till utgångspunkten att bägge parter skall behandlas lika.

Angående kompositionell analys så gick det att finna tecken på att journalisterna använde olika bildsnitt för att förstärka situationer. För det första så placerades personerna ofta antingen till höger eller vänster i bild beroende på om de tillhörde höger eller vänster-blocket. Även när det gällde hel och halvbild emot närbild så placerades ofta den sittande regeringens talesmän i helbild så att man som tittar kunde se allt folk runt om kring medan oppositionen ofta filmades i närbild utan något folk runt om vilket kan ge intryck av att de personerna inte är lika intressanta för massan att följa.

Dock gick det inte att finna tecken på en höger- eller vänstervridning i den kompositionella analysen. Visst fanns det tillfällen när ansikten zoomades in i extrem närbild vilket ger en uppfattning av extrem granskande (Krona, 2009:108). Men någon klar favorisering av att ett parti ofta zoomades in mer än det andra gick inte att finna. Kanske om urvalet hade varit större, så hade man kunnat se ett mönster men inte i dagsläget med endast fem klipp granskade.

7.1 Förslag till vidare forskning

En intressant punkt för vidare forskning hade varit att göra en liknande undersökning under en tid då vänstern sitter i regeringen istället för högern. Detta för att tydligare kunna se om det finns några skillnader i granskning mellan de två politiska blocken. I dagsläget var det svårt att finna inslag där vänstern kritiserades. Då dessa sitter i opposition så presenterar de sällan nya förslag utan kritiserar oftare regeringens förslag istället.

Även den tidsmässiga analysen hade varit intressant. Om vänsterblocket då lämnas mer tid i inslagen eller tidsfördelning fortfarande är relativt lik den i dagsläget. I en sådan undersökning rekommenderar jag även att undersöka den tid som experter ges i de olika inslagen. Detta för att kunna dra fler slutsatser kring teorin om att journalister ofta tar sig själva rollen som experter eller antar rollen som djävulens advokat då ingen expert finns tillgänglig att motargumentera.

Som både teorin påpekat och undersökningen visat så framträder journalisten ibland som expert och gör egna analyser och tolkningar. Intressant forskning hade varit att följa inslag från en viss journalist och se ifall det genomgående tas parti för den ena sidan före den andra. T.ex. journalisten i inslag nummer fyra. Om han även kritiserar vänstern genomgående i sina reportage eller han lika väl kan ställa sig på deras sida och kritisera högern.

För vidare studier på C nivå så rekommenderar jag även en större avgränsning detta för att kunna dra bättre slutsatser. Tyvärr räcker tiden varken till att göra så stor tidsmässig analys eller utföra en kri-

tisk diskursanalys på så många inslag som önskats. Ett sätt att lösa det vore att istället för fem sökord endast använda sig av ett sökord och på så sätt undersöka vridningen inom en specifik politisk fråga.

Källförteckning

Böcker

Alvesson M, Deetz S. (2000). *Doing critical management research*. Gateshead Sage publications.

Djerf-Pierre M. (2006), I: Rättvisa Nyhetsmedier. Partiskheten under 2006 års medialrörelse. Institutionen för journalistik och masskommunikation Göteborgs universitet. Göteborg.

Asp K. (2006), *Rättvisa Nyhetsmedier. Partiskheten under 2006 års medialrörelse*. Institutionen för journalistik och masskommunikation Göteborgs universitet. Göteborg.

Asp K. (2007) Partisimpatier. I: K Asp . (red), *Den svenska journalistkåren* (s.221-238). Institutionen för journalistik och masskommunikation Göteborgs universitet. Kungälv.

Asp K. Johansson B. (2007) Mediemakten. I: K Asp . (red), *Den svenska journalistkåren* (s.149-162). Institutionen för journalistik och masskommunikation Göteborgs universitet. Kungälv.

Boreus K. (1994) *Högervåg: nyliberalismen och kampen om språket i svensk debatt 1969-1989*. Tiden, Stockholm.

Djerf-Pierre M, Weibull L. (2001). *Spegla, granska, tolka*. Prisma. Stockholm.

Berglez P. (1999) Kritisk diskursanalys, I: M Ekström, L Larsson (red). (2000). *Metoder i Kommunikationsvetenskap* (s. 194-218). Studentlitteratur. Lund.

Gorton W. (2006). *Karl Popper and the social sciences*. State university of New York press. Albany.

Hadenius S, Weibull L. (2003), *Massmedierna, en bok om press, radio & TV*. Albert Bonniers Förlag. Falun.

Holmberg S, Weibull L. (2008) *Förtroendebarmetern*. Göteborgs universitet i samarbete med TNS/Gallup AB. PDF

Krona M. (2009). *Från orsak till verkan*. Lunds universitet. Lund.

Olsson A. (2006). *Lögn, Förbannad lögn och journalistik*. Bokförlaget Natur och Kultur, Finland

Schröder K, Drotner K, Kline S, Murray C. (2003). *Researching audiences*. Hodder Arnold. Oxford.

Tansey, S. (2002) *Politics: The basics*. London och New York Routledge.

Westerståhl, J. (1972) *Objektiv nyhetsförmedling*. Akademiförlaget Stockholm

Wiik J. (2007) Granskningsidealet. I: K Asp . (red), *Den svenska journalistkåren* (s.79-86). Institutionen för journalistik och masskommunikation Göteborgs universitet. Kungälv.

Inslag för analys

Höstbudgeten presenteras. 2009-9-21. Fotograf: Håkan Lundblom. Redigerare: Loa Bie. SVT Play
http://svtplay.se/v/1697494/rapport/hostbudgeten_presenterad

Upprördhet mot SEB-VDns lönelöft. 2009-04-12 SVT Play
http://svtplay.se/v/1478984/rapport/upprordhet_mot_seb-vdn_s_loneloft

Riksdagsdebatt om jobben. 2009-10-12 Reporter: Kerstin Holm. SVT Play
http://svtplay.se/v/1729506/rapport/riksdagsdebatt_om_jobben

De röd-gröna inte lika samkörda. 2009-10-08 Reporter: Mats Knutsson SVT Play
http://svtplay.se/v/1721977/rapport/de_rod-grona_inte_lika_samkorda

Politisk strid om nya JAS. 2009-10-05 Reporter: Mats Knutsson. SVT Play
http://svtplay.se/v/1716728/rapport/politisk_strid_om_nya_jas

Elektroniska källor

Aftonbladet. "Vi är inte rädda för granskning". Yng P, Landahl E. (Elektronisk) Tillgänglig <<http://www.aftonbladet.se/debatt/debattamnen/medier/article5930013.ab>> 2009-09-05

Nationalencyklopedin. Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. (Elektronisk) Tillgänglig <<http://www.ne.se.ezproxy.bib.hh.se/sveriges-socialdemokratiska-arbetareparti/2001-%C3%A5rs-programrevision>> 2009-10-25

Nationalencyklopedin. Journalism (Elektronisk) Tillgänglig <<http://www.ne.se.ezproxy.bib.hh.se/lang/journalistik>> 2009-12-15

Nationalencyklopedin. Objektivitet. (Elektronisk) Tillgänglig <<http://www.ne.se.ezproxy.bib.hh.se/lang/objektivitet>> 2009-10-17

Nationalencyklopedin. Moderata samlingspartiet. (Elektronisk) Tillgänglig <<http://www.ne.se.ezproxy.bib.hh.se/lang/moderata-samlingspartiet>> 2009-10-25

Nya Moderaterna, Vår politik, (Elektronisk) Tillgänglig <http://www.moderat.se/web/Var_Politik.aspx> 2009-12-02

Nya Moderaterna, Vänsterkoalitionens systemskifte hotar jobb och välfärd. (Elektronisk) Tillgänglig <http://www.moderat.se/web/Vansterkoalitionens_systemskifte_hotar_jobb_och_valfard.aspx> 2009-10-8

Random. (Elektronisk) Tillgänglig <www.random.org> 2009-10-10

Socialdemokraterna, Samma gamla höger, Phia Andersson, Hans Olsson & Ann-Christin Ahlberg. (Elektronisk) Tillgänglig <<http://www.socialdemokraterna.se/vart-parti/socialdemokratiska-riksdagsgruppen/phia-andersson/min-politik/artiklar/samma-gamla-hoger/>> 2009-10-16

Socialdemokraterna. Vår politik A till Ö. (Elektronisk) Tillgänglig <<http://www.socialdemokraterna.se/Var-politik/Var-politik-A-till-O/>> 2009-12-06

Sveriges Television, Public Service (Elektronisk) Tillgänglig <http://SVT.se/2.60232/1.698388/public_service> 2009-10-12

Sveriges Television. Använda SVT Play. (Elektronisk) Tillgänglig <http://SVT.se/2.104136/1.1395798/anvand_play?lid=puff_1395786&lpos=extra_1> 2009-11-2

Sveriges Television. Om SVT Play (Elektronisk) Tillgänglig <http://SVT.se/2.104136/1.1395809/om_SVT_play?lid=puff_1395786&lpos=extra_0> 2009-11-2

Wikipedia. Streaming. (Elektronisk) Tillgänglig <<http://sv.wikipedia.org/wiki/Streaming>> 2009-10-14